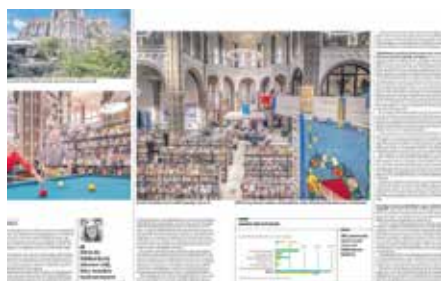

Jaarverslag 2023

Het verhaal van de Zoomerij

Voor u ligt het eerste jaarverslag van de Zoomerij. De Zoomerij is de nieuwe naam van de Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RIQQ, die op 30 december 2023 fuseerden. Dit jaarverslag geeft een mooi overzicht van wat we hebben gedaan en wat onze activiteiten betekenen voor de inwoners van de gemeenten Rheden, Renkum en Rozendaal.

In 2023 werkten de Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RIQQ al volop samen. We gingen op bezoek bij collega-instellingen die bibliotheekwerk en kunst en cultuur combineren en formuleerden nieuwe ambities die aansluiten bij onze gemeentelijke opdrachten. Deze legden we vast in ons Meerjarenbeleidsplan 2024-2027. Op en rondom onze vestigingen organiseerden we samen meer activiteiten dan voorheen. Het 450-jarig bestaan van de gemeente Rheden en het 100-jarig bestaan van de gemeente Renkum waren welkome momenten om bij aan te haken. We bleven ons inspannen om leesplezier te bevorderen, ruimte te bieden voor ontmoeting en persoonlijke ontwikkeling en organiseerden mooie culturele voorstellingen. Onze activiteiten gericht op het versterken van digitale en andere basisvaardigheden van onze inwoners en onze inzet op basisscholen en de kinderopvang, activiteiten die van wezenlijk belang zijn, gingen bovendien onverminderd door.

We zijn dan ook trots dat de Zoomerij in 2023, ondanks jarenlange bezuinigingen en zware coronajaren, tot de 'best presterende bibliotheek' van Gelderland is uitgeroepen en dat de Zoomerij – landelijk gezien – op de negende plek staat. Dit is gebaseerd op het aantal bezoekers, het aantal leden, het aantal uitleningen per lid, het aantal activiteiten en het aantal samenwerking met scholen. Het belang van de bibliotheek voor de samenleving wordt gelukkig weer gezien. Zelfs de Koning sprak in de Troonrede over het belang van bibliotheken en cultuur. Er kwamen extra Rijksmiddelen om bibliotheken te versterken. Samen met de gemeenten Rozendaal en Rheden maakten we hier succesvol gebruik van. Van landelijke fondsen ontvingen we projectsubsidie om de culturele podiumfunctie van onze bibliotheken de komende jaren te versterken en meer met bewoners en partners samen te gaan programmeren.

Tegelijkertijd stegen onze vaste lasten door enorme inflatie harder dan onze subsidie, waardoor onze exploitatie onder druk kwam te staan. In de gemeente Renkum stond nog een bezuiniging van eerdere jaren open en waren er plannen om de Bibliotheek Oosterbeek naar het gemeentehuis te verhuizen, om kosten te besparen. Onderzoek wees echter uit dat dat voor ons inhoudelijk en financieel niet haalbaar was. De gemeente Renkum schraptte uiteindelijk de openstaande bezuiniging. De gemeenteraad van Rheden sprak zich uit voor behoud van onze activiteiten en reserveerde aanvullende middelen voor de culturele sector voor 2024. Het vertrouwen dat de gemeenten in ons werkgebied uitspraken en lieten zien in ons, deed ons goed.

Desondanks is de realiteit dat we een structureel exploitatietekort hebben. Met de gemeenten in ons werkgebied spraken we af om in 2024 verder te praten over de toekomstbestendigheid van de Zoomerij. Dit is ook in het licht van de wettelijke zorgplicht die vanaf 2026 voor bibliotheken gaat gelden.

We hebben er vertrouwen in dat we ook in de toekomst dagelijks bij blijven dragen aan een samenleving waar iedereen over voldoende basisvaardigheden beschikt om mee te kunnen doen en toegang heeft tot een rijk cultureel leven.

Doeko Pinxt
directeur-bestuurder van de Zoomerij

Opgroeien met gelijke kansen

BoekStart voor baby's

In 2023 gaven we 270 nieuwe BoekStart-abonnementen uit en leenden we 3.497 BoekStartmaterialen uit.

In juni kregen onze allerjongste bezoekers en hun (groot) ouders tijdens de landelijke BoekStartdag een extra hartelijk welkom in de Zoomerij in Dieren en Oosterbeek. Ze konden er ontdekken hoe fijn het is om samen met je kindje met boekjes en taal bezig te zijn. 110 deelnemers luisterden naar voorleesverhalen en speelden samen spelletjes.

BoekStart in de kinderopvang

BoekStart-plus

Van de 35 kinderopvanginstellingen waarmee wij samenwerken, bieden er 7 een speciaal programma om de ontwikkeling van kinderen die moeite hebben met taal, extra te stimuleren. De gemeente bepaalt welke kinderen hiervoor in aanmerking komen, zij krijgen een zogenoemde vve-indicatie. Zo krijgen deze kinderen een goede start op de basisschool.

Voor deze instellingen ontwikkelden wij in 2023, naast ons bestaande aanbod van groepspassen en het BoekStart-basis-abonnement, het BoekStart-*plus*-abonnement. Dit abonnement biedt meer uren inzet van onze leescoaches en meer aandacht voor het betrekken van de ouders van deze kinderen.

Scholing

We trainden 65 pedagogisch medewerkers in interactief voorlezen, schoolden 35 voorleescoördinatoren en voorleesvrijwilligers en verzorgden bij kinderopvang Marron in Dieren bijeenkomsten voor 96 ouders over het belang van lezen met jonge kinderen. Pedagogisch medewerkers van kinderopvang Puck & Co trainden we in drie bijeenkomsten in interactief voorlezen volgens de methode Startblokken.

Ouders betrekken

Op een van de kinderdagverblijven die een speciaal programma aanbieden voor kinderen die een vve-indicatie hebben, startten we in 2023 een proef waarbij we nadrukkelijk de ouders betrokken bij de voorleesmomenten. Doel is om het effect van onze inzet te vergroten, om ouders te stimuleren ook thuis een taalrijke omgeving aan hun kind aan te bieden. De opkomst varieerde van 5 tot 10 ouders per keer. De proef gaf voldoende aanleiding om deze manier van werken in 2024 te continueren en aan meer kinderopvanginstellingen die extra aandacht besteden aan de ontwikkeling van taal, aan te bieden.

Gezinsaanpak Rheden

De gemeente Rheden liet in 2023 in kaart brengen wat maatschappelijke organisaties, zoals welzijn en jeugdzorg, in de drie dorpen aanbieden voor gezinnen met jonge kinderen. Instituut Sardes werd daarvoor ingeschakeld. Sardes ondersteunt onderwijs, opvang en overheid met onderzoek, advies en procesbegeleiding om betere kansen te bieden aan kinderen en jongeren die het risico lopen om achterop te raken in onderwijs. De resultaten van dit onderzoek zullen in 2024 voor de werkgroep VVE, waar de Zoomerij ook deel van uitmaakt, uitgangspunt zijn voor de activiteiten die we gezamenlijk gaan organiseren om laagtaalvaardige ouders te helpen bij de opvoeding van hun kinderen, om te voorkomen dat ze een (taal)achterstand oplopen.

Nationale Voorleesdagen

Tijdens de Nationale Voorleesdagen stonden traditiegetrouw verschillende voorleesfeestjes op het programma. In onze vestigingen deden daar 150 kinderen en ouders aan mee, bij de kinderopvang 62. In de Zoomerij in Dieren en in Oosterbeek organiseerden we daarnaast een theatervoorstelling voor 160 deelnemers.

VoorleesExpress

De VoorleesExpress zorgt ervoor dat kinderen van 2 tot 8 jaar, die een taalachterstand hebben, extra aandacht krijgen. De VoorleesExpress stimuleert de taalontwikkeling van kinderen en verrijkt de taalomgeving thuis. Daarnaast versterkt de VoorleesExpress de relatie tussen school en ouders. In 2023 zijn in zowel de gemeente Rheden als in de gemeente Renkum het hele jaar door voorleestrajecten gestart en afgerond. In totaal zijn 17 nieuwe gezinnen gestart en 16 trajecten afgerond.

De Bibliotheek op school

Impact vergroten

Scholen worden zich steeds meer bewust van het belang van leesbevordering en leesplezier en kiezen in toenevende mate voor een nieuwe aanpak of methodiek van (begrijpend) lezen. Deze nieuwe aanpak vraagt om een actieve rol van de leerkracht. Daardoor doen scholen steeds vaker een beroep op de expertise van onze leescoaches. We werken niet alleen steeds meer vraaggericht, maar ook nadrukkelijk vanuit de ambities die scholen zelf hebben op het gebied van taal- en leesonderwijs.

Het is onze ambitie om elk kind met dezelfde kansen te laten opgroeien, in een omgeving die rijk is aan taal, media en cultuur. Deze ambitie is alleen haalbaar als scholen leesbevordering, digitale geletterdheid en cultuureducatie structureel opnemen in hun curriculum. Om te kijken waar mogelijkheden lagen om de impact van onze eigen inzet voor scholen te vergroten, namen we in 2023 samen met onze provinciale serviceorganisatie Rijnbrink ons huidige aanbod voor scholen onder de loep. Duidelijk werd dat de impact van een leesbevorderende leerkracht is veel groter dan de incidentele inzet van een leescoach in de klas. Dus dat we beter kunnen inzetten op adviseren en inspireren van leerkrachten – op het vlak van werkvormen en collectiekennis – dan dat we zelf activiteiten in de school uitvoeren.

Vanuit dit belangrijke inzicht besloten we om voortaan zelf minder activiteiten in te klas uit te voeren en meer te focussen op de leerkrachten en op scholen en groepen binnen die scholen die extra aandacht nodig hebben. Om die reden zullen we ons expertise-abonnement niet meer aan bieden. Daarvoor in de plaats willen we scholen intensievere ondersteuning bieden in de vorm van een ‘de Bibliotheek op school-plus’-abonnement. Om te toetsen wat het effect daarvan is, draaiden we in 2023 met drie scholen eerst een proef. Op de geselecteerde scholen, scholen waar onderwijsachterstanden zijn, besteedden we meer tijd en aandacht aan teamtrainingen en leesgesprekken.

In 2024 evalueren we deze pilots en introduceren we de nieuwe abonnementsvormen bij alle scholen.

Vanuit het Masterplan Basisvaardigheden I kwamen er in 2023 twee scholen bij die met ons samenwerken volgens de Bibliotheek op school-methode en gaven twee andere scholen aan dit vanaf 2024 te willen doen. In totaal werken we nu samen met 23 scholen volgens dit concept.

Onze leescoaches gaven in 2023 85 boekpromoties, ontvingen 52 schoolklassen in de bibliotheek en gaven 5 teamworkshops.

De Bibliotheek op school op het voortgezet onderwijs

In 2023 zijn we een samenwerking gestart met de vmbo-afdeling van Het Rhedens Dieren. We saneerden hun mediatheek en schaften nieuwe collectie voor ze aan. Voor 2024 staan een teamtraining en een schrijversbezoek voor alle eerste en tweede klassen gepland. Op het Titus Brandsma College in Velp verzorgden we 27 boekpromoties in alle eerste en tweede klassen.

Media-experts

In mei 2023 startte een nieuwe mediacoach in de gemeente Renkum met lessen digitale geletterdheid (mediawijsheid, informatievaardigheden, computational thinking en ICT-basisvaardigheden). De mediacoach die in de gemeente Rheden werkt, gaf op alle 21 scholen les. Daarnaast droeg ze bij aan het landelijke programma Hackshield, een cyberprogramma dat kinderen leert om online gevaar te herkennen en te voorkomen. Beide mediacoaches organiseerden Digiplay-middagen in de bibliotheek, voor in totaal 158 kinderen.

Cultuureducatie

Het team cultuureducatie startte 2023 met een nieuwe bezetting. Met een frisse blik maakten ze kennis met de 21 scholen in de gemeente Rheden. Ze haalden wensen, vragen en uitdagingen bij de scholen op. Wat kan de Zoomerij als cultuurpunt voor hen betekenen? De scholen reageerden enthousiast op deze open houding. Hun behoefte varieert van een kort, toegankelijk cultuurprogramma tot een volledig zelfstandig gestuurd doorgaand cultuurprogramma. Voor alle scholen geldt dat zij ondersteuning willen bij kennis over cultuureducatie en teammotivatie. In 2023 werd zowel extern als intern, de samenwerking met collega's van de bibliotheek, gezocht.

Meer Muziek in de Klas en Leerlingenorkest Rheden

In 2023 werd met veel succes en enthousiasme deelgenomen aan Meer Muziek in de Klas. Angst voor herrie op school of vraagtekens bij de meerwaarde van dit programma, maakten snel plaats voor enthousiasme en plezier. Leraren zagen kwetsbare kinderen die zich ontpopten tot voortrekkers en sneldenkers. Ook leverde het traject een actieve samenwerking op tussen zowel de Zoomerij en verenigingen, als tussen de verenigingen onderling. Versterkt door de warme banden die zijn ontstaan tussen de kunstvakaanbieders en scholen ontstond een vruchtbare bodem voor Nog Meer Muziek in de Klas. De Zoomerij zal komende periode binnen cultuureducatie een accent op muziek blijven leggen, op duurzame cultuureducatie voor iedereen. Mede dankzij een donatie van Kiwanis Rheden en financiering van de gemeente Rheden kan de Zoomerij nog meer scholen en verenigingen bij Meer Muziek in de Klas betrekken.

Kinderen die deel hebben genomen aan Meer Muziek in de Klas, kunnen doorstromen naar het Leerlingenorkest Rheden. Inmiddels zijn diverse verenigingen aangehaakt. We geven deze jonge muzikanten de ruimte om te leren en te onderzoeken wat ze willen en bereiden ze voor op – bijvoorbeeld – lidmaatschap bij een van de regionale verenigingen. Het Leerlingenorkest Rheden is een platform van- en voor de jeugd: samen muziek maken is leuker!

Kinderboekenweek

Tijdens de Kinderboekenweek organiseerden een speurtocht en vier muzikale theatervoorstellingen voor kinderen rondom het thema ‘Bij mij thuis’ in onze vestigingen. Voor leerkrachten organiseerden we een workshop met kant-en-klare lesideeën, inspiratie en praktische tips.

Nationaal Programma Onderwijs

Scholen in Renkum verzochten ons om vanuit het Nationaal Programma Onderwijs activiteiten te organiseren rond leesplezier. Samen met welzijnsorganisatie Renkum voor Elkaar organiseerden we voor leerkrachten een workshop over leesplezier, voor de leerlingen een poppentheater en een workshop verhalen maken. Alle groepen kregen een voorleesboek, 2 groepen bezochten de voorstelling ‘Lampje’ van Annet Schaap en de groepen 3-4 kregen nieuwe boeken.

In de gemeente Rheden verzorgt de Zoomerij de culturele activiteiten voor kinderen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. In alle schoolvakanties organiseerden we activiteiten, zoals kleding pimpen, graffiti, hip-hop en rappen, VR-wereld bouwen, drones besturen, talentenjacht, films maken met green screen. Met deze culturele vakantieactiviteiten werden 389 kinderen bereikt.

Cijfers

BoekStart voor baby's

Nieuwe BoekStartleden	270
Uitleningen BoekStartcollectie	3.497
Deelnemers Nationale Voorleesdagen	285
Deelnemers BoekStartdag	40
Deelnemers nascholing voorleescoördinatoren	105
Aantal voorleesuurttjes in de bibliotheek	185
Deelnemers voorleesuurttjes	1.724

BoekStart in de kinderopvang

Deelnemende instellingen	35
Aantal voorleesactiviteiten	63
Voorleesteam Rheden, aantal voorleesmomenten	600
Deelnemers nascholing vrijwilligers voorleesteam	40

Aantal ouderavonden kinderopvang	4
Deelnemers ouderavonden kinderopvang	60

BoekStartcoach in het consultatiebureau

Aantal bezoeken	10
-----------------	----

VoorleesExpress, aantal gezinnen	17
SamenDigitaal, aantal gezinnen	10

de Bibliotheek op school

Aantal scholen met de Bibliotheek op school	23
Aantal scholen met expertise-abonnement	6
Aantal scholen met groepsspellen	6
Aantal leesbevorderingslessen	137
Aantal lessen digitale geletterdheid	313
Aantal teamtrainingen leesbevordering	5
Aantal teamtrainingen digitale geletterdheid	3

Voortgezet onderwijs en mbo

Aantal leesbevorderingslessen	27
-------------------------------	----

Jeugdactiviteiten in de bibliotheek

Deelnemers Kinderboekenweek (kinderen)	118
Deelnemers Kinderboekenweek (leerkrachten)	30
Deelnemers Nationale Voorleeswedstrijd	14
Deelnemers Digiplay	148
Deelnemers vakantieactiviteiten Rheden	389

Cultuureducatie

Meer muziek in de Klas

Deelnemende scholen	4
Deelnemende leerlingen	112
Betrokken muziekverenigingen	2
Betrokken muziekdocenten	9
Bezoekers eindpresentatie	330

Reizen in de Tijd

Aantal afgenomen workshops	3
Aantal deelnemende kinderen	90

Leerlingenorkest Rheden

Aantal repetities	7
Betrokken muziekverenigingen	2
Deelnemende kinderen per keer	15
Aantal bezoekers bij eindpresentatie	70

Leerkrachten

Workshop cultuurcoördinatoren onderwijs	1
Deelnemers workshop	12

Cultuureducatie met kwaliteit

Deelnemende scholen	5
Aantal leerlingen	774

► Hendrik Kalsbeek uit Huissen en Arnhemmer Cees Adriaanse zetten lokale afdeling op

Opa's op de bres voor het klimaat

Een nieuwe groep roert zich in de groeiende beweging om de klimaatverandering tegen te gaan: opa's en oma's. Ook in de regio Arnhem zijn ze nu opgestaan.

Jesse Reith
Arnhem/Huissen

Nee, ze zijn géén harde actiegroep. De opa's Hendrik Kalsbeek uit Huissen en Arnhemmer Cees Adriaanse gaan geen snelwegen blokkeren om een vuist voor het klimaat te maken, maar willen de wereld wel beter achterlaten voor volgende generaties. Door kinderen voor te lezen uit boeken als *Scheten uit de schoorsteen* en *De aarde heeft jou nodig*, bijvoorbeeld.

Het duo heeft samen met vier andere bezorgde senioren een lokale afdeling opgericht van de beweging 'Grootouders voor het klimaat', die sinds 2016 bestaat. Een recente oproep heeft acht geïnteresseerden uit de gemeenten Rheden, Arnhem en Lingewaard opgeleverd. „Nu zijn we nog klein, maar zelfs de grootste lawine begint met een sneeuwvlokje”, zegt de 64-jarige Cees Adriaanse.

Je hoeft niet per se opa of oma te zijn om je bij de beweging aan te sluiten. Er is ook geen harde leeftijdsdrempel. Hendrik Kalsbeek (70): „De term 'grootouder' vat ik breder op: je bent als senior een hoeder voor toekomstige generaties, niet alleen voor je eigen (klein)kinderen.”

In een wervingsvideo zegt iemand dat er de afgelopen vijftig jaar 'veel te weinig is gedaan om klimaatverandering tegen te gaan'. Wat hebben jullie zélf al die decennia gedaan?

Kalsbeek: „Ik maak me sinds de

▲ 'Klimaatgrootouders' Cees Adriaanse (links) en Hendrik Kalsbeek. FOTO GERARD BURGERS

heb ik altijd bewust geleefd. Zo heb ik een Wereldwinkel gerund in Hellevoetsluis, trouwens de eerste kernwapenvrije gemeente van het land. Daar heb ik ook mijn steentje aan bijgedragen. Nu kweek ik mijn eigen groenten.”

wereld niet kunt veranderen als je niet eerst zelf klein begint. Je kunt allerlei dingen verlangen van een overheid, maar het komt erop aan wat je zelf doet. Mijn vijf kleinkinderen hebben nog een heel leven voor zich. Meer nog dan bij mijn kinderen vraag ik me af wat ik voor hen kan doen.”

groep die zich zorgen maakt over het klimaat, dus met al die bestaande groepen willen we samenwerken. Ook aan onze naamsbekendheid moeten we nog werken. Met het oog op de Provinciale Statenverkiezingen in maart willen we politieke partijen aanspreken en mensen be-

bewustzijn creëren. Daarom kijken we ook naar projecten in het onderwijs.”

Julie willen gaan voorlezen aan kinderen in bibliotheken?

Adriaanse: „Om dat bewustzijn te vergroten, zoeken we inderdaad vrijwilligers die willen voorlezen aan kinderen en de jeugd. En die lezen dan niet voor uit bijvoorbeeld *De schippers van de Kameleon*, maar uit boeken die gaan over de natuur. De beweging heeft op haar site een hele

lijst met geschikte boeken staan. Bibliotheek Veluwezoom en Rozet willen samenwerken.”

Kalsbeek: „En in Lingewaard zijn de bibliotheken ook enthousiast over ons idee. Op langere termijn denken we aan voorleesmomenten op scholen, om een iets oudere doelgroep aan te spreken.”

■ Geïnteresseerden kunnen mailen naar grootoudersvoorhetklimaatarnhemoo@groups.outlook.com.

VELP

Klassieke posters in de bibliotheek

In de bibliotheek in Velp is tot zondag 31 december een grote tentoonstelling van veertig klassieke filmposters te zien. De bieb is gelegen aan Den Heuvel 32, in Velp. Deze originele Engelse en Amerikaanse filmposters zijn uit de verzameling van Johan Wolthuis uit Arnhem, die al dertig jaar lang filmposters verzamelt. De meeste zijn uit de jaren 50 en 60. Topstukken zijn de posters van *The sound of music* uit 1965 met Julie Andrews, *Lawrence of Arabia* uit 1962, 2001, *A space odyssey* uit 1968 en *My fair lady* uit 1964 met Audrey Hepburn.

DIEREN/OOSTERBEEK

Pinokkio in de bibliotheek

Meesterteller Eric Borrias brengt woensdag 3 januari de meespeelvoorstelling *Pinokkio*, gebaseerd op het boek uit 1883 van Carlo Collodi, in twee bibliotheken in de Veluwezoom. Het verhaal gaat over een houten pop die tot leven komt en kwajongensstreken uithaalt. Maar als hij liegt, groeit zijn neus. De voorstelling is geschikt voor kinderen vanaf 4 jaar en te zien om 11.00 uur in de Bibliotheek Oosterbeek en om 14.00 uur in de Bibliotheek Dieren. Kaartjes kosten 5 euro en zijn beschikbaar op bibliotheekveluwezoom.nl/agenda.

RHEDEN

gratis hulp bij het invullen van de belastingaangifte is er bij het wijkhuis in Rheden op 16 maart van 19.00 tot 20.30 uur en op 17 en 24 maart eerst bij de Bibliotheek Velp van 09.00 tot 12.00 uur en bij de Bibliotheek Dieren van 13.00 tot 16.00 uur.

RENKUM

Digicafé in de bibliotheek

In de Bibliotheek Renkum wordt morgen een Digicafé gehouden. Hier kunnen vragen gesteld worden over het gebruik van een iPad, iPhone, tablet, smartphone of een laptop. Deelnemers kunnen informatie met elkaar uitwisselen en er zijn deskundige vrijwilligers aanwezig die kunnen helpen. Belangrijk dat de telefoon/laptop meegenomen wordt. Het Digicafé is vanaf 10.00 uur geopend. De toegang is gratis.

▲ Velp Wethouder Ronald ter Hoeven was op bezoek in de bibliotheek in Velp. Hij las voor in het kader van de Nationale Voorleesdagen.

DIEREN

Nieuwe muziekclub van start in de bieb

Stichting Senia staat in heel het land aan de basis van menig lees- en luisterclub, waarbij de deelnemers regelmatig samenkomen om te spreken over muziek en literatuur. In de bibliotheek van Dieren hoopt men een nieuwe muziekclub op te richten. Dinsdag 7 februari om 14.00 uur is de eerste gratis bijeenkomst. Bij voldoende animo wordt ter plekke een club opgericht. Aanmelden via marja.vanalmelo@senia.nl.

DIEREN

■ Journalist en docent Jacques Verhagen (foto) liep twee ke de pelgrimstocht naar Santiago de Compostella. Donderdag 30 maart om 19.30 uur vertelt hij hierover in de bibliotheek van Dieren. Reserveren op bibliotheekveluwezoom.nl. FOTO R

DIEREN

Workshop schrijven van liefdesbrieven

Hoe krijg je je gevoelens op papier? Hoe zorg je ervoor dat je boodschap bij je geliefde overkomt? Dit soort vragen worden geleerd bij de workshop *Valentijn!* in Bibliotheek Dieren. Bij de workshop wordt geleerd om liefdesbrieven te schrijven. De workshop is morgen om 19.30 uur en wordt begeleid door journalist en schrijfdocent Marjon Weijzen. Aanmelden kan bij de bibliotheek. Deelname kost 10 euro.

▲ Tineke Hamer en Willem van Arragon poseren in de Petruskerk. FOTO ERK WINTHJULIENNAAR

Doorstart Rhederart in Petruskerk Spankeren

Theater RhederArt heeft na het gedwongen vertrek uit de Dierense schouwburg Theothorne een nieuw onderkomen gevonden. In buurdorp Spankeren.

Henk Aalbers
Dieren/Spankeren

De zoektocht naar een ander podium leidde uiteindelijk naar de Petruskerk. De frequentie van kerkdiensten in Spankeren is aanzienlijk teruggelopen, waardoor ruimte is ontstaan voor andere activiteiten. Stichting Dorpskerk Spankeren spant zich in om de kerkzaal aan andere gebruikers te verhuren.

„Met de stichting hebben we goede afspraken kunnen maken”, zegt voorzitter en programmeur van RhederArt Willem van Arragon. „Het lijkt ons een goed podium voor optredens die niet te veel ruimte vragen: cabaretvoorstellingen en kleine muziekensembles. Maar eerlijk is eerlijk, ik

zou het liefst terugkeren naar de zaal in Theothorne. Helaas lukt dat onder de huidige omstandigheden niet.”

Tot begin 2020 waren de voorstellingen en concerten van RhederArt in de schouwburgzaal van Theothorne in Dieren. Onderhandelingen met eigenaar Henk Reusink van Theothorne over een hernieuwde samenwerking liepen op niets uit. Recent onderzoek van oud-gedeputeerde Marijke van Haaren bood evenmin perspectief.

De Frans-Nederlandse zangeres Katell bijt op zaterdag 28 januari het spits af in Spankeren. „We willen tot de zomer in de dorpskerk vier keer een cabaretvoorstelling programmeren en drie keer een concert. We hebben al artiesten kunnen boeken, maar we zijn nog druk bezig het programma rond te krijgen. Het is kort dag, maar dat kon niet anders. We weten pas twee weken dat we in Spankeren terecht kunnen”, zegt Van Arragon.

RhederArt grijpt met de programmering deels terug op artiesten die eerder met succes in Dieren optraden. Cabaretière Dorine Wiersma komt op zaterdag 11 februari naar Spankeren. Het trio Los Hermanos Martinez y Morelo (flamenco/jazz) treedt op 19 maart op. Singer-songwriter Leonie Meijer is voor april gecontracteerd. De datum in die maand staat nog niet vast.

„We vinden het fantastisch dat we weer kunnen doen waarvoor we ooit zijn opgericht: goede voorstellingen op de planken brengen. Hier krijgen we nieuwe energie van, na drie jaar tevergeefs onderhandelen over het gebruik van de theaterzaal van Theothorne”, aldus Van Arragon.

En er zijn nog meer plannen. In samenwerking met het gemeentelijke cultuurbedrijf RiQQ gaat RhederArt in de schoolvakanties voorstellingen voor kinderen programmeren in de Dierense bibliotheek.

„Het concert van Katell op 28 januari begint om 20.00 uur. Kaarten: rhederart.nl of aan de kassa.

Een basis om mee te doen

Volwassenen en basisvaardigheden

In de Zoomerij Velp startte in 2023 een nieuw Taalcafé. Wekelijks begeleiden enthousiaste vrijwilligers de deelnemers bij het oefenen met de Nederlandse taal.

Met extra financiering van de gemeente Renkum ontwikkelden we de workshop 'Veilig op het internet'. Over phishing, het herkennen van oplichting via telefoon en internet en WhatsApp-fraude. De workshop werd in Oosterbeek gegeven. In 2024 staat de workshop gepland in Doorwerth en Renkum.

In het Huis van Renkum, een 'huiskamer' voor inwoners van de gemeente Renkum, organiseerden we een laagdrempelig Digicafé. Bezoekers van het Huis van Renkum konden er hulp krijgen bij vragen over internet en digitale media.

De cursus 'Beter op de pc', in 2022 als pilot gestart, namen we in 2023 op in ons reguliere aanbod. Deze cursus is voor Rhedense inwoners die het niveau van de cursus Klik & Tik voorbij zijn, maar nog net wat extra ondersteuning nodig hebben voordat ze kunnen doorstromen naar de cursus Digisterker. De belangstelling voor deze cursus was groot. We zetten dit aanbod door in 2024.

Taalhuis Veluwezoom

Sinds 2017 biedt Taalhuis Veluwezoom samen met veel enthousiaste en deskundige vrijwilligers ondersteuning op het gebied van basisvaardigheden. Dit samenwerkingsverband van de gemeenten Rheden, Renkum en Rozendaal, ROC RijnIJssel, Vluchtelingenwerk Nederland, welzijnsorganisaties Renkum voor Elkaar en Inluzio en de Bibliotheek Veluwezoom wil gezamenlijk laaggeletterdheid terugdringen en de taal- reken- en digitale vaardigheden van de inwoners uit de gemeenten versterken.

In de Zoomerij Renkum kwam in het najaar van 2023 het wekelijkse Taalspreekuur terug. Inwoners van Renkum en omgeving kunnen er terecht met vragen over beter leren lezen, schrijven, Nederlands spreken en omgaan met de computer. In de gemeente Renkum werd in 2023 ook individuele taalbegeleiding aangeboden en ontwikkelde Taalhuis Veluwezoom samen met de netwerkpartners een projectplan voor de gemeente Renkum, dat vanaf 2024 uitvoering krijgt.

In de Week van Lezen en Schrijven werkten we regionaal samen. Met de Taalhuizen van Arnhem, de Liemers en Lingewaard boden we op meerdere locaties een theatervoorstelling aan over laaggeletterdheid. Hoe is het om over onvoldoende basisvaardigheden te beschikken, hoe kunnen we dat herkennen en wat kunnen wij doen om deze mensen te helpen? In Dieren en Renkum werd de voorstelling door 100 mensen bezocht en goed gewaardeerd. Op andere locaties in de regio was ook veel belangstelling.

Op verzoek van praktijkondersteuners van de coöperatie Onze huisartsen', een organisatie die ruim 200 huisartsen in de regio Arnhem en omgeving ondersteunt, gaven de vier Taalhuizen van onze regio, samen met landelijk expertisecentrum Pharos een presentatie over laaggeletterdheid en gezondheid. De 30 praktijkondersteuners die deelnamen kunnen de informatie die ze kregen goed gebruiken in hun dagelijkse werk en mensen bekend maken met en doorverwijzen naar aanbod van een Taalhuis. In 2024 geven we een vervolg aan dit initiatief.

Certificering Taalhuis

Taalhuis Veluwezoom deed in 2023 voor het eerst sinds de oprichting mee met de certificeringsronde voor Taalhuizen. Taalhuizen werken met publieke middelen. Daarom zijn er, zoals voor bijna elke branche in Nederland, afspraken gemaakt om die kwaliteit regelmatig door een externe, onafhankelijke partij te laten toetsen. Wij wilden zelf ook graag weten of we op de goede weg zijn en of er verbeteringen mogelijk zijn. De Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT) is uitvoerder van deze toetsing. In 2024 werd de certificering van Taalhuis Veluwezoom toegekend.

Informatiepunt Digitale Overheid

Een aanzienlijk aantal volwassenen en ouderen ervaren beperkingen bij het gebruik van computers, smartphones en digitale communicatie met overheids- en andere instanties. Met de verdergaande digitalisering zien we een groeiende groep mensen die vragen heeft op digitaal gebied. Het Informatiepunt Digitale Overheid op onze locaties voorziet in het beantwoorden van deze vragen voor de mensen en/of in het doorverwijzen naar geschikt educatief aanbod. In 2023 maakten 184 mensen gebruik van deze dienstverlening.

Digisterker en Digivitaler

Naast de cursus Digisterker, die mensen leert werken met de websites van de overheid, boden we in 2023 ook de cursus DigiVitaler. In deze lessen leren mensen gezondheidszaken regelen via internet.

Sociaalartistieke projecten

Rheden 450 jaar

Met het jubileumjaar van de gemeente Rheden hadden we een prachtig instrument in handen om met veel plezier met cultuurparticipatie aan de slag te gaan. Een manier van werken die ook aansloot bij de wens van de gemeente, om vooral ook de inwoners zelf het feest van 450 jaar Rheden te laten vormgeven. Onze insteek was: geen enkele inwoner mag de viering van dit jubileum ontgaan. Het lijkt ons dat dit, met iedereen die zich hiervoor heeft ingezet, gelukt is.

Alle amateurverenigingen zijn vroegtijdig op de hoogte gesteld van het jubileum en een flink aantal greep de gelegenheid aan voor een optreden. Speciale aandacht was daarbij ook voor harmonieën en bandjes.

Met het door kunstenaar Gerrit van Middelkoop gemaakte, rijdende gemeentehuisje, inclusief klein podium, konden inwoners hun kunstzinnige talenten bij alle dorpsdagen en andere evenementen laten zien.

Ook beeldend kunstenaars deden mee. Rond het verhaal van tijdreiziger en mogelijke grondlegger van de gemeente Didès Elspa Révellas, bijvoorbeeld. Een enorme tijds-capsule aan de Middachterallee zette ieders verbeelding op scherp. Ook was er een kunstenaarsproject rond de bushaltes van lijn 43.

Ten slotte is er een Rhedens Volkslied gecomponeerd – een idee van de Denktank Kunst & Ouderen – dat met 150 inwoners is uitgevoerd bij de afsluiting van het jubileumjaar.

Cijfers

Digicafés	60
Aantal deelnemers Digicafés	516
Cursus Klik & Tik	1
Aantal deelnemers Klik & Tik	24
Cursus Digisterker	4
Aantal deelnemers Digisterker	20
Cursus DigiVitaler	3
Aantal deelnemers Digivitaler	23
Spreekuur Informatiepunt Digitale Overheid	306
Bezoekers Informatiepunt Digitale Overheid	184
Hulp bij belastingaangifte, bijeenkomsten	8
Hulp bij belastingaangifte, deelnemers	30
Aantal deelnemers	
Week van Lezen en Schrijven	100
Aantal taalgroepen gemeente Rheden	6
Aantal taalgroepen gemeente Renkum	3
Aantal deelnemers Taalgroepen totaal	85
Aantal deelnemers individuele taalmaatjes	40
Bijeenkomsten participatie en inburgering	1
Deelnemers bijeenkomsten participatie en inburgering	10

▲ Eline (13), midden op de foto, speelt viool in Leerlingenorkest 2.0.
FOTO GERARD BURGERS

Leuk: samen muziek maken op een hete zondagochtend

Wie doet dat nou, op een snikhete ochtend in opperste concentratie musiceren in een ruimte zonder airconditioning? Vijftien kinderen deden dat gisterochtend in de bibliotheek van Dieren.

Henk Aalbers
Dieren

Ze vormen het leerlingenorkest van het Rhedense cultuurbedrijf RiQQ. „Fijn dat jullie niet naar het zwembad zijn gegaan”, zei dirigent en muzikaal leider Patrick de Heus bij aanvang van de vijfde repetitie.

In het orkest ervaren de jonge muzikanten hoe leuk het is om samen muziek te maken. De Heus: „De meesten speelden voorheen nooit samen met anderen. Ze hebben individueel les en oefenen in hun eentje thuis.”

Dankzij coronagelden kon het orkest voor twee jaar worden gegarandeerd. Je hoeft geen topper te zijn. De 8-jarige gitarist Daan bijvoorbeeld heeft pas vijf maanden les en speelt nog geen akkoorden. Toch heeft de dirigent ook voor hem geschikte partijen gevonden. Daan geniet van het spelen in een orkest. „Samen muziek maken is veel leuker dan alleen.”

Hij vindt het ook wel spannend. „En straks wordt het nog spannender.”

der als we echt gaan optreden.” „Straks” is 17 september. Dan staat in openluchttheater De Pinkenberg in Rozendaal een concert op het programma voor familie, vrienden en andere belangstellenden.

Plezier beleven

Gisterochtend werd stevig en enthousiast gerepeteerd in een ontspannen sfeer. Plezier beleven is wat De Heus betreft een belangrijk doel. Hij zegt liever dat de kinderen elf van de twaalf noten goed hebben gespeeld dan dat hij benadrukt dat die ene noot hartstikke fout was. „Dat zouden ze in het onderwijs ook meer moeten doen.”

Eline (13) speelt viool in het orkest. Ze zit vijf jaar op les en is behoorlijk gevorderd. Gisteren was ze er pas voor de tweede keer bij, maar dat was niet te merken. En geefend had ze niet, want ze was de bladmuziek kwijt. Ze pikte het snel weer op. Eline geeft toe dat ze zich er weleens aan stoort als medemuzikant een mol over het hoofd ziet. Maar ze weet ook dat dat niet helemaal fair is. „Want zo was ik ook in het begin.”

Vooralsnog heet het gezelschap Leerlingenorkest 2.0. Maar dat kan best wat cooler. Daarom is aan de orkestleden gevraagd om na te denken over een nieuwe naam en een bijpassend logo.

OOSTERBEEK/DIEREN

Maximiliaan Modderman in poppenspel

Poppenspeler Jogchem Jalink en zijn speelgoedbeesten houden een poppentheater. Jalink sluit met zijn show aan bij het prentenboek van 2023. Maximiliaan Modderman geeft een feestje. De voorstelling is te zien op 10 februari tussen 10.00 en

10.30 uur in Bibliotheek Oosterbeek en tussen 14.00 en 14.30 uur in Bibliotheek Dieren. Kinderen van 2 tot 6 jaar zijn welkom. Kosten bedragen 3,50 euro. Aanmelden op bibliotheekveluwezoom.nl/nationalevoorleesdagen.

RENKUM

Nieuwe cursus Digisterker

Lastig om met de computer een afspraak te maken bij de gemeente? Om online werk te zoeken bij het UWV? Of om andere digitale zaken te regelen? Bibliotheek Renkum houdt een cursus Digisterker. Deze cursus bestaat uit vier bijeenkomsten van twee uur lang. De eerste bijeenkomst is op donderdag 13 april van 10.00 tot 12.00 uur. De cursus is voor iedereen gratis. Meer info en aanmelden op bibliotheekveluwezoom.nl/digisterker.

▲ VELP De bibliotheek Velp is 19 juli decor van een zomerse salade-proeverij met Klaas Dijkstra.

VELP

Schrijfworkshop in teken van fantasy

Journalist en tekstschrijver Marjon Weijzen uit Rheden verzorgt dit voorjaar een tweede schrijfworkshop in de bieb in Velp, met als thema sciencefiction en fantasy. Tijdens de lessen, vrijdag 31 maart en 28 april van 10.00 tot 12.30 uur, leren deelnemers om een kort verhaal te schrijven. In de eerste les wordt begonnen met het verhaal, in april wordt het resultaat besproken. Aanmelden kan op bibliotheekveluwezoom.nl. Kosten: 20 euro.

OOSTERBEEK

Symbioceen: het nieuwe tijdperk

Bibliotheek Oosterbeek houdt donderdag 1 juni van 19.30 tot 21.30 uur haar eerste VPRO Tegenlicht Meet Up, in samenwerking met het IVN Oost Veluwezoom. De uitending die centraal staat is 'Welkom in het Symbioceen', het nieuwe tijdperk waarin mens, natuur en technologie samen een nieuwe balans creëren en profiteren van elkaar bestaan. Te gast is regisseur en wetenschapsjournalist Rob van Hattum. De toegang tot de avond is gratis. Aanmelden op bibliotheekveluwezoom.nl/agenda.

RENKUM

Aandacht voor laaggeletterdheid met theatervoorstelling 'Maak het verschil'

De theatervoorstelling *Maak het verschil; met mij kun je lezen en schrijven!* neemt bezoekers mee in de belevingswereld van mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Nederland telt 2,5 miljoen volwassenen die moeite hebben met lezen of schrijven. Hierdoor hebben zij vaak ook moeite met andere dingen, zoals het gebruik van een computer of smartphone. Daarnaast komen laaggeletterden hierover aan een baai

menwerking van verschillende Taalhuizen en gemeentes in Midden-Gelderland. De organisatie hoopt bezoekers uit te nodigen om na te denken over de vraag: Wat kan ik doen? De voorstelling zal te zien zijn op verschillende locaties. Zo is de voorstelling in het kader van de landelijke Week van Lezen en Schrijven te zien op 7 september, tussen 14.30 en 16.00 uur, in MEC Deinum in Deinum.

ROZENDAAL

Vernieuwd Pinkenberg klaar voor openhartig gesprek over seks

De Pinkenberg is klaar voor een openhartig gesprek over seks. Precies op tijd voor de eerste voorstelling van het nieuwe seizoen zijn alle bankjes plus de trappen van het openluchttheater in Rozendaal vernieuwd.

‘Over seks gesproken’ heet de attractie talkshow van Wendelien Wouters. Vandaag bijt zij het spits af in De Pinkenberg. Wouters gaat met verschillende gasten in gesprek over hun seksleven.

Er zijn nog kaarten voor Wouters, al verwacht beheerder en programmeur Koen van der Mark niet dat alle 750 plekken worden verkocht voor de eerste voorstelling

van het nieuwe openluchttheaterseizoen. Een uitverkocht theater, dat zit er dit seizoen sowieso niet in, denkt hij.

„Dan moet je bekende namen hebben als Marcel Veenendaal of Christina Branco, die zijn hier een paar jaar geleden geweest. Dat was een samenwerking met het Gelders Orkest. In coronatijd hebben we het best druk gehad met uitvaarten en kerkdiensten, daar gaf de gemeente Rozendaal toen toestemming voor.”

De Pinkenberg wil volgens Van der Mark met een divers programma een breed publiek trekken: „De mensen komen hier niet alleen voor de artiest. Je koopt een

De mensen komen hier niet alleen voor de artiest. Je koopt hier een belevenis

– Koen van der Mark

belevenis. Het mag een beetje regenen, je hoort het ruisen van de bomen, er kan een vogel door het beeld van een film vliegen.”

Om de belevenis op De Pinkenberg mogelijk te houden, was een flinke renovatie van het openluchttheater nodig. Inmiddels is

de tribune volledig vernieuwd. „De houten planken van de vorige bankjes lagen er al heel erg lang”, zegt Van der Mark.

Opnieuw bestraat

„Dit theater werd gebouwd in 1934, in al die jaren zullen de bankjes best een keer vernieuwd zijn. Maar nu lagen planken los en kon het maar zo gebeuren dat de rugleuning naar achteren klapte. De stenen op de trappen staken uit, waardoor bezoekers konden struikelen. Alle trappen zijn opnieuw bestraat.”

„Een precisiewerkje dat veel tijd kostte”, volgens Van der Mark. Hij wijst op de ongelijke ondergrond,

aan de rand van het bos. Omdat De Pinkenberg in Natura 2000-gebied ligt, kan het openluchttheater niet zomaar worden gerenoveerd. Dat brengt extra kosten met zich mee.

Het beschikbare budget van een half miljoen bleek niet genoeg om alle noodzakelijke werkzaamheden uit te kunnen voeren. Zo moet onder meer het invalidentoilet nog worden opgeknapt en zijn de doeken boven de tribunes aan vervanging toe. Het is de bedoeling de kiosk die bij grote drukte in gebruik is als tweede bar om te bouwen tot volwaardige bar. Dat kan nog niet omdat de hazelworm in het gebied huist.

– Karin Mulder

▲ Koen van der Mark in De Pinkenberg. FOTO GERARD BURGERS

Rhedense talenten op podium De Pinkenberg

Meer dan 160 Rhedense talenten van Rhedelijk Cultureel staan de komende dagen op het podium van openluchttheater De Pinkenberg in Rozendaal. Zij brengen de voorstelling *Anne & Meander*.

Karin Mulder
Velp/Rozendaal

Het stuk sluit aan bij het 450-jarig bestaan van de gemeente Rheden. Cultuurbedrijf RiQQ omschrijft de voorstelling als een 'Shakespeareans epos vol humor en tragiek'. De inhoud in het kort: Meander houdt van Ann en Ann houdt van Mean-

der. Maar Ann wil rijk trouwen. Meander is voorman bij de Velpse steenfabriek. Als Ann met baron Van Hardenbroek trouwt, Anna Paulowna van Rusland haar intrek neemt in kasteel Biljoen en Meander de Velpse goudschat vindt, wordt alles ineens anders.

Samen met vijftien professionals laten ruim 160 Rhedense talenten het 1840 van de gemeente Rheden herleven. De voorstelling is van 6 tot en met 8 juli te zien in De Pinkenberg aan de Kluzenaarsweg 2 in Rozendaal. Aanvang 20.15 uur. Tickets kosten 10,50 euro per stuk, verkrijgbaar via rhedelijkcultureel.nl/agenda/ann-and-meander.

DIEREN

Leren rappen met MC Galvano Breeveld in de muziekstudio

Wie van muziek, rap en hiphop houdt, kan deze zomer leren rappen in de muziekstudio van MC Galvano Breeveld. De gemeente Rheden houdt deze zomer gratis activiteiten voor jongeren vanuit Het Nationaal Programma Onderwijs. Dit doet de gemeente met Bibliotheek Veluwezoom, Cultuurbedrijf RIQQ, Sport in Rheden en Inclusio. De activiteiten zijn bedoeld om jongeren de mogelijkheid te geven elkaar te ontmoeten en te ontdekken waar hun talenten liggen. Tussen 7 juli en 8 september zijn jongeren ie-

dere vrijdag, tussen 19.00 en 21.00 uur, welkom bij Rapworkshopx aan de Rinaldostraat 6 in Dieren. Hier leren zij rappen met MC Galvano Breeveld, een veelzijdige rapper uit Arnhem, die al op jonge leeftijd begon met muziek maken. Jongeren gaan rapteksten schrijven, de flow verzinnen en leren een boodschap over te brengen. De rapteksten worden opgenomen en uitgewerkt tot een nummer. De workshops zijn bedoeld voor jongeren tussen de 12 en 18 jaar. Aanmelden op rhedenontdekt.nl.

OOSTE

De kansen en gevaren van AI

Jurjen Helmus is expert op het gebied van datawetenschappen. Hij weet alles van kunstmatige intelligentie, of kortweg AI. De komst van AI brengt verschillende kansen, maar ook gevaren met zich mee. Op dinsdagavond 2 mei vertelt Jurjen Helmus over de basisprincipes van AI en over wat we allemaal kunnen met AI. Bezoekers zijn welkom tussen 19.30 uur en 21.30 uur bij Bibliotheek Oosterbeek. Meer informatie en toegangs-

VELP

Het ontstaan van gemeente Rheden

Beeldend kunstenaar Gerrit van Middelkoop vertelt morgen in een lezing in de bibliotheek in Velp over het ontstaan van de gemeente Rheden. Hij praat over het ontstaan van Schoutambt Rheden, over wie Didès Elspa Révellas was en over de werking van bepaalde paddenstoelen. De lezing is om 10.30 uur. Dezelfde lezing is ook op 6 juli in Bibliotheek Dieren.

ROZENDAAL

■ Op zaterdag 1 juli 20.00 uur treden Volver (foto), koor voor Latijns-Amerikaanse muziek, en bigband Salsabor op in het openluchttheater De Pinkenberg aan de Kluzenaarsweg 4 in Rozendaal. Kaartverkoop op depinkenberg.nl. FOTO EIGEN FOTO

VELP

Hilaria: 'Vliegende Honden Bijten Niet'

Ook dit jaar is er weer een 'Gerfervoorstelling' in de Muziektent in Velp. Vanavond treedt het theatergezelschap Hilaria op met *Vliegende Honden Bijten Niet*, een 'honden-show', met zelfgemaakte schuimrubber honden. De voorstelling is een combinatie van circus, theater en live-muziek en geschikt voor jong en oud. De toegang is gratis en de aanvang is om 19.30 uur. Hilaria speelt *Het Amulet* op 16 augustus in de Pinkenberg.

VELP

Voorstelling met kist vol kinderliedjes

Deze zomer vinden er weer zes familievoorstellingen plaats in Openluchttheater de Pinkenberg in Velp. Morgen speelt Apennoten *Een kist vol liedjes*. Apennoten bestaat uit het duo Bas Fortgens en Nienke van den Berg, beide bekend van het tv-programma van NPO Zapp. In deze nieuwe theatershow mogen de kinderen actief deelnemen door mee te zingen, een instrument te bespelen of door te dansen. Kaartjes voor de familievoorstellingen in Openluchttheater de Pinkenberg zijn verkrijgbaar op cultuurbedrijfriqq.nl/evenementen/kindervoorstelling.

Ruimte voor ontmoeting, ontwikkeling, kennis en cultuur

De Zoomerij als huiskamer

We zien onze locaties als huiskamers van de samenleving en toegangspoorten tot informatie, kennis, literatuur en kunst & cultuur. Mensen kunnen bij ons studeren of werken in een stimulerende (leer)omgeving, een krantje lezen, boeken lenen, activiteiten bezoeken, exposeren of zelf iets organiseren.

Onze programmering draagt bij aan de vijf wettelijke kernfuncties van de bibliotheek. Naast programmering die kennis en informatie ter beschikking stelt, ontwikkeling en educatie biedt, lezen bevordert en laat kennismaken met literatuur, zijn we in 2023 gestart om meer nadruk te leggen op het organiseren van ontmoeting en debat en het laten kennismaken met kunst en cultuur.

Collectie, programmering en persoonlijke ontwikkeling

Leden, uitleningen en bezoekers

Het aantal bezoekers is op al onze locaties gestegen, doordat we meer activiteiten organiseerden. In Dieren zien we de sterkste stijging, mede doordat Filmhuis Dieren bij ons in het pand kwam. De stijging van het aantal bezoekers is goed om te zien, omdat we juist een plek willen zijn waar mensen komen voor tal van faciliteiten en activiteiten. Boeken lenen, gebruikmaken van een computer of het kopieerapparaat, een cursus of muzikles volgen, andere mensen ontmoeten of voor vragen over de digitale overheid. Die brede functie ontwikkelt zich verder, en daar hoort een groei van bezoekers bij.

Het aantal leden daalde in 2023 met name doordat een van de scholen met wie we samenwerken in 2023 stopte met het inschrijven van al hun leerlingen. En het aantal educatieve abonnementen is niet opgenomen in de telling.

Het aantal uitleningen is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar. Het is fijn dat daar geen verdere dalingen te zien zijn. Met investeringen in onze collectie, verwachten we volgend jaar een lichte stijging te kunnen realiseren.

Themaprogramma over kunstmatige intelligentie

In 2023 lanceerde het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de AI-Coalitie en het Netwerk Mediawijsheid de AI-Parade, een reizende manifestatie over AI en de inzet en impact ervan op jouw leven en wereld om ons heen. Het doel van de AI-Parade was om met één miljoen burgers in gesprek te gaan over kunstmatige intelligentie (AI). Op verzoek van Rijnbrink en de Koninklijke Bibliotheek (KB) haakten wij aan bij dit actuele onderwerp. Van maart tot en met juni 2023 organiseerden we een gevarieerd programma over de kansen en risico's die AI met zich meebrengt. Bezoekers konden kennismaken met robotica, virtual reality en artificial intelligence, experimenteren met een zelflerende installatie over data en privacy en de AI-Parade bezoeken.

Nederland Leest

Annejet van der Zijl, schrijfster van het geschenkboek van Heel Nederland Leest, Sonny Boy, was te gast in de Zoomerij Velp. Zij werd geïnterviewd door Walter Jansen van boekhandel Jansen en de Feijter. Annejet had uniek beeldmateriaal bij zich van Wally, de hoofdpersoon van het verhaal. Het werd een boeiende avond voor 39 bezoekers.

Thema's die worden behandeld in Sonny Boy zijn polarisatie, discriminatie, liefde tussen twee nationaliteiten. Deze thema's besprak schrijver Abdelkader Benali in de Zoomerij Oosterbeek. Er waren 23 deelnemers.

Verkiezingen

In het Huis van Renkum en de Zoomerij Velp organiseerden we verkiezingsbijeenkomsten om mensen te helpen goed voorbereid naar de stembus te gaan. In de Zoomerij Dieren organiseerden we een debat met lokale en provinciale politici.

Studie- en leeskringen

In september organiseerden we samen met de landelijke organisatie Senia vier bijeenkomsten over Lees- en studiekeringen. In de Zoomerij Dieren ondersteunen we de studiekering 'De Verdieping' en in Oosterbeek is ook een studiekering actief.

In de Zoomerij Velp en de Zoomerij Dieren organiseerde een Neerlandica uit Dieren ook in 2023 literaire leeskringen.

Denktank voor Senioren

De Denktank voor Senioren maakte in 2023 een nieuwe start. Met een groep van ongeveer 7 deelnemers ontwikkelen we in de gemeente Rheden samen culturele en kunstzinnige activiteiten voor senioren.

De Pinkenberg

Renovatie

2023 stond voor het openluchttheater voor een groot deel in het teken van de renovatie van de tribune. Begin van het jaar was het nog de vraag of het verantwoord was een volwaardig programma neer te zetten, vanwege de slechte staat van de tribune en de trappen. Op de valreep lukte het om nieuwe bankjes te laten plaatsen en de trappen aan te pakken. Ook werden er leuningen langs de trappen geplaatst. Twee weken voor aanvang van het seizoen was alles gereed en konden we met een gerust hart vele bezoekers ontvangen.

Programma

Op alle woensdagen van de zomervakantie boden we bijzondere familievoorstellingen, variërend van meezingen met bekende, Antilliaanse liedjes tot een circusvoorstelling, voor ruim 850 bezoekers. Vanwege slecht weer verplaatsten we één voorstelling naar sporthal De Hangmat in Rheden.

Het culturele programma bestond uit optredens van Eric Vloeimans, Guus Tangelder en Big Band, Toon Tellegen en het Wisselend Toonkwintet, de Literaire Boyband en Vocal Vibes, met het Kampvuurcafé. Daarnaast vonden er twee bruiloften plaats, die vanwege de culturele invulling ervan prima binnen de culturele functie van het theater pasten.

Stichting Rhedelijk Cultureel, die door middel van muziek, theater en dans aansluit bij maatschappelijke vraagstukken in de gemeente Rheden, 'bewoonde' het theater een week lang. Zo'n 130 amateurmuzikanten, dansers, zangers en acteurs bouwden een voorstelling, met op het podium werd heuse vijver met fonteinen.

Kasteel Middachten

Met een variëteit aan genres programmeerden we in juli een hoogwaardig programma in de tuin van Kasteel Middachten, met onder meer het internationaal befaamde Calefax Reed Quintet, de Literaire Boyband en singer-songwriter Tim Knol. Met een kleine 200 bezoekers per voorstelling lijkt een stijgende lijn te zijn ingezet.

E-BOOKS EN LUISTER-BOEKEN IN 2023

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books en luisterboeken in 2023 voor de Bibliotheek Veluwezoom.

de Bibliotheek
online

Meest geleende e-books in 2023

- 1 Anya Niewierrra De Camino
- 2 Delia Owens Daar waar de rivierkreeften zingen
- 3 Roxane van Iperen t Hooge Nest
- 4 Anjet Daanje De herinnerde soldaat
- 5 Marion Pauw Vier wandelaars en een Siciliaan

Leners

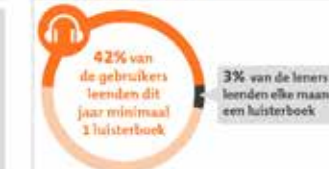
1656 mensen leenden minimaal 1 e-book.

Uitleningen

Er werden in 2023 gemiddeld 207 e-books per maand uitgeleend.

Luisterboeken

1203 mensen leenden minimaal 1 luisterboek

Hoe werden de e-books gelezen?

Bron: de Koninklijke Bibliotheek

Top 5 uitleningen e-books per genre

Cijfers

Leden

Totaal aantal leden 16.402

Per leeftijdscategorie

0 t/m 17 jaar 11.243
18 jaar en ouder 5.145
onbekend 14

Via Gelrepas

133
Waarvan:
Gemeente Rheden 70
Gemeente Rozendaal 1
Gemeente Renkum 58
Gemeente Arnhem 4

Aantal leden de Bibliotheek aan huis 28
Geleende boeken de Bibliotheek aan huis 2.802

Totaal aantal inwoners werkgebied 76.906
Percentage inwoners lid
van de bibliotheek totaal 22,10
Per gemeente
Rheden 20,90
Renkum 23,82
Rozendaal 21,03

Uitleningen (exclusief verlengingen)

Boeken 353.164
Dvd's 3.989
Luisterboeken: boeken die op een
cd-speler kunnen worden afgespeeld 279
Bladmuziek 187
Tijdschriften 19.508
E-books (via de online Bibliotheek) 24.319
Luisterboeken (via de online Bibliotheek) 13.594

Totaal uitleningen (excl verlengingen
en incl. online bibliotheek) 415.040

Totaal aantal uitleenbare materialen
(collectie) 110.605

Geleende materialen door jongeren en
volwassenen bij afhaalpunten (excl. verlengingen)
de Zoomerij Doorwerth 1.206
de Zoomerij Rheden 1.062

Openingsuren per week (totaal) 172

Per vestiging
de Zoomerij Dieren 47
de Zoomerij Rheden 6
de Zoomerij Velp 34,5
de Zoomerij Oosterbeek 54
de Zoomerij Doorwerth 6
de Zoomerij Renkum 24,5

Bezoekers

Totaal 258.600

Per vestiging
de Zoomerij Dieren 87.655
de Zoomerij Rheden 5.451
de Zoomerij Velp 50.452
de Zoomerij Oosterbeek 77.434
de Zoomerij Doorwerth 2.493
de Zoomerij Renkum 29.338
De Pinkenberg 5.777

www.bibliotheekvelwezoo.nl* 63.883
verzonden digitale nieuwsbrieven 11
aantal nieuwsbriefabonnees de Zoomerij 6.937

de Zoomerij is daarnaast actief op Facebook, X,
Instagram en LinkedIn.

** Het aantal bezoekers van andere communicatie-
kanalen van de Zoomerij is niet bekend*

Programmering en persoonlijke ontwikkeling

Activiteiten boekpromotie en leesbevordering 2
Deelnemers boekpromotie en leesbevordering 62
Bijeenkomsten inspiratie en ontmoeting 20
Deelnemers inspiratie en ontmoeting 281

De Pinkenberg

Familievoorstellingen 6
Aantal bezoekers familievoorstellingen 856
Culturele voorstellingen 10
Aantal bezoekers culturele voorstellingen 201
Bruiloften en begrafenissen 3
Bezoekers bruiloften en begrafenissen 720
Totaal aantal bezoekers 5.777

Activiteiten op andere locaties

Zoomerconcerten Kasteel Middachten 3
Aantal bezoekers Zoomerconcerten 573
Geërfdenconcerten 2
Aantal bezoekers geërfdenconcerten 500

Bezoekers Burgemeester de Bruinprijs 100

Geërfdenconcerten

Samen met de Geërfden van Velp organiseert
Cultuurbedrijf RIQQ al jaren twee geërfdenconcerten per
jaar bij de muzikent in Velp. In 2023 was het programma
anders dan voorgaande jaren: in de zomer speelde een
hilarische kindervoorstelling. Dit was een groot succes en
voor herhaling vatbaar. Het concert van september werd
verplaatst naar Landgoed Biljoen en maakte deel uit van
de viering van het 450-jarig bestaan van de gemeente
Rheden.

Lokale activiteiten

In 2023 organiseerden we in Dieren, Velp, Oosterbeek en
Renkum een scala activiteiten die aansloten bij lokale eve-
nementen en thema's. We organiseerden deze activiteiten
voor en met onze directe omgeving. Voorleesactiviteiten
voor kinderen, exposities van lokale kunstenaars, een
schaak- en handwerkcursus, een boekbespreking van een
lokale auteur, etc. In Velp wisten we een groep bewoners
te betrekken die vrijwel zelfstandig verschillende presenta-
ties en lezingen organiseerde. Dit varieerde van een pre-
sentatie door de brandweer tot een gezamenlijke kerst-
bijeenkomst met muziek, poëzie en lekkere hapjes en
drankjes. Deze lokale activiteiten worden in 2024 voort-
gezet vanuit een subsidie-aanvraag voor meemaakpodia,
die we in 2023 aanvroegen en gehonoreerd kregen.

DIEREN

Spreekuur door OV-ambassadeurs

OV-ambassadeurs zijn vrijwilligers die het reizen met het openbaar vervoer gewend zijn. Ze geven tijdens de maandelijkse inloopspreekuren praktische informatie en uitleg. Maandag is er weer een inloopspreekuur van de OV-ambassadeurs in de bibliotheek van Dieren. De vrijwilligers staan er van 14.00 tot 15.00 uur voor alle vragen over de OV-chipkaart, het uitstippelen van een reis en reizen met korting. Voor meer informatie en alle activiteiten: ervaarhetov.nl.

RHEDEN/VELP/DIEREN

Drie grote Zomerfestijnen voor de jeugd met stormbaan, drones en rapworkshop

Speciaal voor alle kinderen in de gemeente Rheden zijn er deze zomervakantie drie grote Zomerfestijnen. Hier kan je storm-spelbanen beklimmen, drones laten vliegen, een VR-wereld bouwen, meedoen aan een talentenjacht en nog veel meer. De Zomerfestijnen vinden plaats op woensdag 9 augustus in het Buurthuis de Poort in Velp, vrijdag 18 augustus naar de Bibliotheek in Dieren en dinsdag 22 augustus naar het sportveld van korfbalver-

ROZENDAAL

Oudjes wonen al hele leven samen

In het openluchttheater De Pinkenberg in Rozendaal is op woensdag 26 juli een muzikale kindervoorstelling. De voorstelling met de naam *Jetje & Fietje* gaat over twee oude vrouwen die al hun hele leven samenwonen. Ze belanden elke keer weer in grappige situaties, waarvan ze niet weten of die zijn ontstaan door dementie of uit plezier. Maar door deze situaties blijven ze wel jong en vervelen ze zich nooit. Het optreden is om 14.00 uur te zien. Meer informatie over de voorstelling en de tickets is te vinden op de website cultuurbedrijfriqq.nl.

ROZENDAAL

Eric Vloeimans in Openluchttheater

Jazztrompettist Eric Vloeimans treedt volgende week zondag op in Openluchttheater de Pinkenberg aan de Kluzenaarsweg in Rozendaal. Eerder trad hij daar op met het Phion Kopersseptet, dit jaar komt hij met zijn nieuwe eigen band Hot-spot, met Phaedra Kwant op basgitaar, Sjoerd van Eijck op toetsen, Jérôme Hol op gitaar en Pascal Vermeer op drums. Vloeimans staat bekend om zijn fluisterende trompetspel en zijn zeer uiteenlopende projecten. Aanvang 15.00 uur, kaartjes kosten 16 euro op depinkenberg.nl.

VELP

Lezing en uitstapje met uitgever

Bart van der Mark, de Velpse uitgever van Gegarandeerd Onregelmatig Wandelgidsen, geeft volgende week woensdag om 10.30 uur een lezing in de Bibliotheek Velp. De fanatieke wandelaar en routemaker vertelt over zijn wandelgidsen. Aansluitend leidt hij een gedeelte van een van zijn wandelingen. Het eindpunt is boekhandelaar Janzen & De Feijter in Velp waar een lunch klaarstaat. De lezing en de wandeling zijn gratis, de lunch kost 12,50 euro. Reserveren voor de lunch: horeca@eenpassievoorboeken.nl.

ROZENDAAL

Rang Pang Circus komt met 'Mikmak'

Het Rang Pang Circus speelt woensdag 2 augustus *Mikmak*, een van de familievoorstellingen van het circus. Het is een solovoorstelling waarin de artiest Rein de Kok op meer dan zeven muziekinstrumenten speelt. Ook zal hij acts uitvoeren als jongleren en balanceren op een slap koord. De circusacts beginnen om 14.00 uur in het openluchttheater De Pinkenberg in Rozendaal. De voorstelling van Rang Pang is geschikt voor kinderen vanaf 4 jaar oud. Kaartjes zijn verkrijgbaar via cultuurbedrijfriqq.nl.

ROZENDAAL

Familievoorstelling Theatergroep Hilaria

Theatergroep Hilaria treedt op in openluchttheater de Pinkenberg. Dit keer met de schoolvoorstelling *Amulet*. De voorstellingen van Hilaria worden omschreven als 'zeer visueel', en bevatten weinig tekst maar 'veel humor'. *Amulet* gaat over de kluzenaar Li Lu Tsji. Tsji bezit een eeuwenoud amulet waarvan men beweert dat ze magische krachten bezit. *Amulet* is te zien op woensdag 16 augustus om 14.00 uur in theater de Pinkenberg, Kluzenaarsweg 4 in Rozendaal. Tickets kosten 8 euro en zijn online verkrijgbaar via depinkenberg.nl.

ROZENDAAL

Jong muzikalent in De Pinkenberg

De koper- en houtblazers van het Concertgebouworkest Young treden volgende week zaterdag om 11.00 uur op in Openluchttheater De Pinkenberg in Rozendaal. Het orkest bestaat uit internationale getalenteerde musici van 14 tot 18 jaar. Tijdens de Young Summer School oefenden ze per instrumentengroep, werden ze gecoacht in kamermusiek en volgden ze masterclasses, allemaal onder leiding van musici van het Concertgebouworkest. Kaarten zijn 7,50 euro op cultuurbedrijfriqq.nl of 10 euro aan de deur.

VELP

Voorleesurtje in de bibliotheek

Met voorlezen kun je niet vroeg genoeg beginnen. Daarom houdt Bibliotheek Velp iedere week Het Voorleesurtje voor kinderen tot 4 jaar en hun ouders en verzorgers. Vanaf 1 september zijn zij iedere vrijdag welkom tussen 10.30 en 11.30 uur. Een voorleesvrijwilliger laat zien hoe je voorlezen leuk en leerzaam kunt maken. Deelname is gratis. Meer info op bibliotheekveluwezoom.nl/agenda.

VELP

Hovenier geeft tips over tuinieren

Tijdens de maandelijkse 'Breek de Week'-activiteit van Bibliotheek Velp op woensdag 20 september deelt hovenier en bloemist Frans Nienhuis zijn ervaringen met tuinieren. Door schade en schande leerde Nienhuis welke vaste planten het wel en niet goed doen, welke stromingen er zijn en hoe je kunt inspelen op klimaatverandering. De activiteit vindt plaats van 10.30 tot 12.00 uur in de bieb aan Den Heuvel 32 in Velp. Toegang is gratis.

ROZENDAAL

Familievoorstelling 'Plaza Patatta'

De laatste familievoorstelling van het jaar in Openluchttheater de Pinkenberg in Rozendaal vindt volgende week plaats. *Plaza Patatta* is al vijftien jaar een geliefde kinderboekenserie, waar nu een muzikale voorstelling voor kinderen van 6 tot en met 12 jaar van gemaakt is. Het avontuur is gebaseerd op het boek *Een fantastische verjaardag* van Nanda Roep. De voorstelling is op 23 augustus om 14.00 uur in het openluchttheater aan de Kluzenaarsweg 4 in Rozendaal. Tickets kosten 8 euro en zijn verkrijgbaar op cultuurbedrijfriqq.nl.

OOSTERBEEK

Elektronische apparaten in café

Meer te weten komen over een iPad, iPhone, tablet, smartphone, een laptop of andere apparaten kan bij het Digicafé. Bezoekers kunnen binnenlopen en aanschuiven voor een gesprek. De Digicafés zijn dinsdag 5 september in Bibliotheek Oosterbeek om 10.00 uur, woensdag 13 september in Bibliotheek Renkum om 10.00 uur en donderdag 21 september in Dorpshuis Ons Middel-punt Doorwerth om 14.00 uur.

RHEDEN/ROZENDAAL

Leerlingenorkest sluit af met concert

Leerlingenorkest Rheden sluit zondag om 15.00 uur het repetitieteseizoen af met een feestelijk concert in openluchttheater De Pinkenberg in Rozendaal. De leerlingen laten horen wat ze in de afgelopen maanden hebben geleerd. Het orkest staat onder leiding van dirigent Patrick de Heus. Hij begeleidt de leerlingen tussen de 6 en 21 jaar oud en arrangeert de muziek zo dat iedereen op ieder niveau kan meespelen. De toegang tot het concert is gratis en aanmelden is niet nodig. Meer informatie is te vinden op cultuurbedrijfriqq.nl.

ROZENDAAL

Boyband in openluchttheater

Boyband is een kunstenaarscollectief van dichters, schrijvers, muzikanten en tekenaars dat liedjes combineert met theater en dans. De groep bestaat uit dichter en theatermaker Martin Rombouts, dichter Wout Waanders, muzikant Laurens van de Linde, theatermaker Koen Frijns en striptekenaar Jelko Arts. Ze treden vrijdag op in openluchttheater De Pinkenberg aan Kluzenaarsweg in Rozendaal. Tickets voor deze literaire show zijn verkrijgbaar op de website depinkenberg.nl. Het optreden begint om 20.00 uur.

▲ Trompettist Eric Vloeimans brengt De Pinkenberg in Rozendaal in vervoering. Het theater zit deze zondag bomvol. FOTO:ONS-SLUITEN

Sfeer voelt als vanouds op De Pinkenberg

De tribunes zitten vol in Openluchttheater De Pinkenberg in Rozendaal wanneer de internationaal befaamde muzikant Eric Vloeimans deze zondag zijn trompet aan zijn mond zet. De sfeer voelt als vanouds. „Al zit De Pinkenberg nog steeds niet zo vol als voor corona”, vertelt Koen van der Mark van Cultuurbedrijf Riqq.

Suzanne Hulbers

Rozendaal

Meer dan vierhonderd mensen zitten er op de tribune. „Vloeimans is dan ook een topartiest”, zegt Van der Mark. „Hij is internationaal een grote naam. Trad op met dj Armin van Buuren en kreeg de Edison Oeuvreprijs. Nu staat hij hier met zijn nieuwe band. Geweldig.” Toch bestellen bezoekers voor zo'n grote naam als Vloeimans niet weken van tevoren al kaarten. Integendeel. Dat gebeurt last minute. Van der Mark: „Dat was hier eigenlijk altijd al zo. Maar sinds corona helemaal. Ik heb het gevoel dat

mensen hun leven anders ingericht hebben dan voor corona. Ze plannen minder vooruit.” Wie er optreedt, speelt niet altijd een rol. „Woensdag hadden we een topartiest, bekend van het North Sea Jazz Festival, Izaline Calister, en maar zeventig man op de tribune.” Toegegeven, het was slecht weer, zegt Van der Mark. „Maar een beetje regen kunnen we hebben. Als het echt slecht is, verhuizen we naar een sporthal in Rheden.” Toch is Van der Mark blij dat het met de weersverwachtingen de ko-

mende tijd goed zit. „En hopelijk wordt het ook in september nog mooi, want dan hebben we een kampvuurcafé op het programma staan. Met Elke Jansen. Vooraf krijg je een Spotify-playlist opgestuurd”, vertelt Van der Mark. „Zo kun je thuis alvast oefenen om bij het kampvuur lekker mee te zingen.” Trompettist Eric Vloeimans mengt klanken van de Balkan met die van de Caraïben. Het publiek beweegt mee op het ritme van de muziek. De sfeer zit er goed in. En ja, het mooie weer helpt.

Geld voor bieb Velp om Rozendalers van dienst te kunnen zijn

VELP/ROZENDAAL De bibliotheek in Velp krijgt op korte termijn een belangrijke impuls. De openingstijden worden verruimd en er wordt meer geld gestoken in de collectie en in activiteiten. Dat is mogelijk doordat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 176.000 euro over gaat maken.

Dat doet het ministerie omdat de gemeente Rozendaal niet over een eigen bibliotheek beschikt en Velp die rol al jaren vervult. Met dit geld kan de vestiging in Velp worden uitgebreid. Hierdoor is het voor inwoners van Rozendaal en Velp mogelijk meer gebruik te maken van de bibliotheek en haar faciliteiten.

Doeko Pinxt, directeur van Bibliotheek Veluwezoom, is er blij

mee. Hij zegt dat er in de afgelopen tien jaar fiks is bezuinigd en is blij dat er nu weer een keer geïnvesteerd kan worden.

Wethouder Tineke van der Pas (Rozendaal) wijst erop dat het extra geld ook de mogelijkheid biedt om programma's rondom 'ontmoeting en debat' te organiseren. In haar ogen zouden die onder meer in Openluchttheater De Pinkenberg kunnen gaan plaatsvinden.

Vanaf 2025 komt er een wettelijke zorgplicht voor gemeenten en provincies voor bibliotheken. Dat betekent onder meer dat gemeenten ervoor moeten zorgen dat er een bibliotheek is.

Door de gezamenlijke vestiging in Velp te versterken, is de verwachting dat ook Rozendaal aan die zorgplicht voldoet.

Ondersteuning aan een rijk cultureel leven

Gesprekspartner, aanjager en verbinder

De Zoomerij ondersteunt amateurkunstenaars, makers en culturele organisaties bij hun activiteiten. De focus van deze ondersteuning aan een rijk cultureel leven richt zich met name op de gemeenten Rheden en Rozendaal, omdat we daar naast de bibliotheekfunctie een cultuur-opdracht hebben; onze kennis en expertise is echter ook beschikbaar voor de gemeente Renkum. We dragen actief bij aan een rijk cultureel leven, door gesprekspartner, aanjager en verbinder te zijn op het gebied van cultuur.

Ondersteuning amateurkunsten, makers en culturele organisaties

Amateurverenigingen vragen bij de Zoomerij jaarlijks subsidie aan ter ondersteuning van hun activiteiten. In totaal vroegen 28 verenigingen subsidie. Zij hebben die allemaal ontvangen. Ook waren er vele gelegenheden voor de verenigingen om op te treden tijdens 450 jaar Rheden op zowel de dorpsfeesten als de centrale viering. Bij de verenigingen hebben we een enquête gehouden om zicht te krijgen welke behoeften zij hebben. Daaruit kwam dat zij behoefte hebben aan podia om op te treden, apparatuur, instrumenten, kostuums, ondersteuning bij ledenwerving en dat ze interesse hebben in inhoudelijke workshops. In 2024 wordt daar concreet een vervolg aangegeven, onder meer door het aanschaffen van apparatuur die de verenigingen kunnen gebruiken.

Nieuwe culturele projecten

In 2023 ontvingen we 16 aanvragen voor nieuwe (culturele) projecten, waarvan 8 aanvragen gehonoreerd zijn. Het gaat hier om kleine subsidies van € 250,- tot € 1.000,- waaronder een jubileumvoorstelling, een cultuurproject in de wijk bij buurthuis De Paperclip in Velp, een fototentoonstelling op abri's en een voorstelling in het kader van 450 jaar Rheden.

Promotie van cultuur

Op zowel onze eigen website als die van Rheden Ontdekt en Cultuur in Renkum droegen we het afgelopen jaar bijgedragen aan de promotie van culturele activiteiten. Daarnaast zorgen we dat kunst- en cultuuraanbod zichtbaar is in de jaarlijkse publicatie van Sjors Creatief en promoten we de Gelrepas.

De Burgemeester de Bruinprijs

De Zoomerij biedt beroepskunstenaars die aan het begin van hun loopbaan staan en in de gemeente Rheden wonen, de mogelijkheid in aanmerking te komen voor de Burgemeester de Bruinprijs. Deze gemeentelijke culturele aanmoedigingsprijs voor Rhedens talent bestaat sinds 1961. Fotograferend beeldend kunstenaar Tony Dočekal won de prijs in 2023. Uit het juryrapport: "Zij toont geen haast in haar werk en fotografeert bedachtzaam. ... Met haar fotografie vertelt zij verhalen en maakt inzichtelijk wat haar inspireert. Daarin ligt haar kunstzinnige kwaliteit." Haar werk is onder veel belangstelling geëxposeerd in Art Gallery O-68 in Velp en op de voorpagina van dagblad De Gelderlander was Tony Dočekal met haar foto's te zien.

Kunstcollectie gemeente Rheden

De WBK (Werkgroep Beeldende Kunst) behartigt de belangen van de beeldende kunstenaars en van de openbare kunst in de gemeente Rheden, sinds 2023 door de samenvoeging met de SAC (Selectie Advies Commissie). Belangrijkste thema was de toekomst van de gemeentelijke kunstcollectie en de mogelijke opzet van een kunstuitleen gemeentebreed. Daarnaast is advies gegeven over onderhoud en aanschaf van kunst in de openbare ruimte. De organisatie van de exposities is overgedragen aan de Stichting Nieuwe Ruimte.

Spreekuren kunst en cultuur

In 2023 organiseerden we op onze locatie in Dieren een aantal spreekuren de kunst- en cultuursector. Mensen konden zonder afspraak terecht voor vragen over het opzetten van culturele activiteiten of, bijvoorbeeld, de financiering van een project. Daarnaast konden organisaties ook door het jaar heen bij ons terecht om mee te denken, voor (advies)vragen, of voor heel praktische zaken. De Zoomerij beschikt namelijk over stoelen en tenten waar verenigingen en festivals gebruik van kunnen maken bij hun culturele activiteiten. Naast deze ondersteuning kunnen culturele organisaties en kunstvakdocenten ruimte huren op onze locaties om te oefenen, les te geven of om op te treden. Muziekschool Veluwezoom en Filmhuis Dieren maakten het hele jaar door gebruik van ruimtes op onze locatie in Dieren.

ELLECOM

Muziek- en theatervoorstelling

In het kader van 450 jaar Rheden nodigt de Bibliotheek Veluwezoom bezoekers uit voor een muziek- en theatervoorstelling. Tijdens deze voorstelling kunnen bezoekers meezingen met het Rhedense volkslied en 'het verhaal van de kist uit 1573' opnieuw beleven. Burgemeester Carol van Eert is ook aanwezig. De bijeenkomst is georganiseerd door cultuurbedrijf RIQQ, de Dingenfabriek en Illusions Factory. De voorstelling is op zondagmiddag 15 oktober om 13.00 uur in de turnhal van Ellecom, Eikenstraat 5. Toegang is voor iedereen gratis.

VELP

Fotoboek over borstkanker

Schrijfster Monique Mulders en fotografe Jikke Göbel gaan in gesprek over hun boek *Hallo, ik ben nog niet dood* in Velp. Het persoonlijke boek gaat over borstkanker. Jikke volgde met haar camera het ziekteproces van haar vriendin Monique. De boeklezing vindt plaats op 31 oktober van 19.30 tot 21.30 uur in Bibliotheek Velp, die is te vinden aan Den Heuvel 32. De toegang is gratis. Meer informatie op bibliotheekveluwezoon.nl.

VELP

Filmgeschiedenis met Johan Wolhuis

Bezoekers van Bibliotheek Velp kunnen samen met filmfanaat Johan Wolhuis in de geschiedenis van film duiken. Wat ooit begon als een machine met smal kijkgat, ontwikkelde uiteindelijk tot spectaculaire beelden op het witte doek. Wolhuis neemt bezoeker terug naar de geschiedenis van deze ontwikkeling tot in heden. De activiteit vindt plaats van 10.30 tot 12.00 uur in Bibliotheek Velp, Den Heuvel 32. Toegang is gratis, aanmelden niet nodig. Meer informatie op de website bibliotheekveluwezoon.nl.

VELP

Interview met Annejet van der Zijl

Schrijfster Annejet van der Zijl, bekend van het boek *Sonny Boy*, is woensdag 29 november vanaf 19.30 uur te gast in Bibliotheek Velp. Ivan Borghstijn interviewt haar op deze avond over haar achtergrond, drijfveren en werkwijze. Van der Zijl werd in 2022 voor de derde keer genomineerd voor de NS-publieksprijs en ontving de Gouden Ganzenveer en de Amsterdamprijs voor de kunst. Het gitaarduo Four On Six zorgt voor muziek. Meer op bibliotheekveluwezoon.nl.

RENKUM

Afval verzamelen met Plandelman

Anton Damen, of 'de Plandelman', raapt zwerfafval op in de buurt met een grijpstok en een afvalzak. Door heel Nederland zijn er plandelpunten te vinden, waar vrijwilligers zich kunnen melden. Anton Damen neemt vrijdag zijn meest bijzondere vondsten mee naar Bibliotheek Renkum tijdens de plandelbijeenkomst. Hij laat zijn vondsten zien, waarna bezoekers zelf afval gaan verzamelen. Meer informatie op bibliotheekveluwezoon.nl.

RENKUM

Kennismaken met schaken

Schaakdocent Joren Mulder laat tijdens een bijeenkomst in de bibliotheek kinderen kennismaken met schaken. Dit doet Mulder door middel van schaakpuzzels en spelletjes. Op deze manier zorgt hij ervoor dat alle beginners van de denksport voorbij komen. De eerste schaakbijeenkomst is op 24 oktober van 15.30 tot 17.00 uur in de Bibliotheek Renkum, Europalaan 58. Kosten zijn 2,50 euro. Meer info: bibliotheekveluwezoon.nl.

VELP

Cursus werken met digitale overheid

Bibliotheek Velp begint in november met de cursus 'Digistarker' om de weg te leren vinden op overheidsites, een DigiD aan te vragen en te gebruiken, online een afspraak met de gemeente te maken, online werk te zoeken bij het UWV en digitaal huur- en zorgtoeslag aan te vragen. De cursus bestaat uit vier bijeenkomsten van twee uur. De eerste bijeenkomst is dinsdag 7 november van 14.00 tot 16.00 uur. De cursus is gratis, ook zonder lidmaatschap van de bieb. Aanmelden kan telefonisch: 085-0184362.

DIEREN

Boekbespreking en film 'Sonny Boy'

Leescluborganisatie Senia en Bibliotheek Dieren houden samen een boekbespreking. Morgen om 10.30 uur bespreken zij het geschenkboek *Sonny Boy* in Bibliotheek Dieren. In dit boek staan belangrijke thema's centraal, zoals liefde en discriminatie. Wie het boek nog niet heeft gelezen, kan het gratis ophalen bij een vestiging van Bibliotheek Veluwezoom. In Filmhuis Dieren is daarnaast ook de film *Sonny Boy* te zien. Morgen en dinsdag 28 november, beide keren om 20.00 uur. Aanmelden: bibliotheekveluwezoon.nl.

OOSTERBEEK

Lezing van schrijver Abdelkader Benali

Schrijver Abdelkader Benali is vanavond te gast in de Bibliotheek Oosterbeek. In de lezing die hij geeft, gaat Benali dieper in op zijn persoonlijke zoektocht naar identiteit. Daarbij vertelt hij over zijn Marokkaanse achtergrond, over de cultuur en de pracht van Marokko en zijn visie op een ideale samenleving. Benali woont sinds zijn vierde jaar in Nederland en schreef veel boeken over inburgering. De lezing start om 19.30 uur. Kaarten

DIEREN

Schilderijen van Frederik de Vos

De schilderijen van Frederik de Vos (Amsterdam, 1929) zijn nog tot en met 24 november te zien in de bibliotheek van Dieren. Naast kunstschilder is De Vos ook schrijver. Een schilderij moet je een opsodemieter geven. En als je schildert, moet het krachtig, grimmig en woest zijn', aldus De Vos. Zijn stijl typeert zich dan ook als kleurrijk en expressivistisch. Hij is dan ook een bewonderaar van de Duitse expressionisten, met name Max Beckmann. Het adres is Ericaplein 5 in Dieren. Meer informatie is te vinden op de website bibliotheekveluwezoon.nl.

ARNHEM

Activiteiten voor Nederland leest

In het kader van Heel Nederland leest, heeft bibliotheek Veluwezoom diverse activiteiten georganiseerd. Leden en bezoekers kunnen elkaar ontmoeten en in gesprek gaan over de thema's in het boek van dit jaar, *Sonny Boy*. In bibliotheek Oosterbeek is op donderdag 23 november een lezing met schrijver Abdelkader Benali, in het Filmhuis Dieren draait de film op 24 en 28 november. Woensdag 29 november is er een ontmoeting met schrijfster Annejet van der Zijl. Voor alle informatie: bibliotheekveluwezoon.nl.

RENKUM

Handwerkcafé in de bibliotheek

Het Handwerkcafé is vanaf morgen maandelijks te volgen in de bibliotheek van Renkum. De zussen Teddy en Hanneke leggen de diverse handwerktechnieken uit. Zowel voor beginners als gevorderden in het handwerken is er plek tijdens de bijeenkomsten. De handwerkmiddagen in Renkum zijn elke keer van 14.30 tot 16.30 uur gratis te bezoeken in de bibliotheek. Wel is een vrijwillige bijdrage erg welkom. Alle data van de handwerkmiddagen staan vermeld op de site, bibliotheekveluwezoon.nl/agenda.

DIEREN

Taalhuis is op zoek naar taalmaatjes

Taalhuis Veluwezoom in Dieren is op zoek naar taalmaatjes. Een taalmaatje is een vrijwilliger die mensen individueel helpt met het leren van de Nederlandse taal. Samen spreek je een à twee keer per week af om de taal te leren spreken, lezen, luisteren of schrijven. Wie in de gemeente Renkum woont, de Nederlandse taal goed beheerst en het leuk lijkt om iets voor een ander te kunnen betekenen, is welkom om zich aan te melden. Dat kan op bibliotheekveluwezoon.nl/vacatures of via mailadres contact@taalhuisveluwezoon.nl.

RHEDEN

Geen verveling in de kerstvakantie

In Rheden is verveling in de kerstvakantie helemaal niet nodig. Bibliotheek Veluwezoom biedt de hele vakantie sportieve, creatieve en ontdekactiviteiten waar kinderen gratis aan deel kunnen nemen. Zo is er woensdag 27 december in Theothorne een voetbalfeest, waar zaalvoetballer Koen Zit-oen aanwezig is. Een dag later is er een workshop kleding pimpen met modeontwerpster Mirte Engelhard. Meer op rhedenontdekt.nl.

In de Bibliotheek Dieren zijn tot en met 24 november schilderijen van Frederik de Vos (Amsterdam, 1929) te bewonderen. Zijn werk is, naar eigen zeggen, te typeren als krachtig en kleurrijk. Meer informatie op bibliotheekveluwezoon.nl.

► Een goede bibliotheek doet tegenwoordig veel meer dan boeken uitlenen

Wat zei de koning? Bieb terug!

We lezen slechter, minder vaak en als we het doen, dan ook nog veel meer digitaal. En toch wil het kabinet dat de bibliotheek terugkeert in de Nederlandse dorpen en wijken.

Chris van Mersbergen
Hoogezand

Hoorden ze dat goed, de bibliothecarissen van Nederland? Nam koning Willem-Alexander tijdens de troonrede nou het woord bibliotheken in de mond, in positieve zin nog wel? Jawel, zo was het, en dit was wat hij letterlijk zei: „Ook wil het kabinet de openbare bibliotheek op zoveel mogelijk plaatsen terugbrengen, als plek waar mensen kunnen lezen, leren en elkaar ontmoeten.”

Het hart van Jeltje van Nieuwenhoven begon stilletjes te jubelen toen ze het hoorde. „Toch wel een van de mooiste zinnen uit de troonrede”, zegt de 80-jarige PvdA-politica in ruste, Tweede Kamerlid tussen 1981 en 2004 en Kamervoorzitter van 1998 tot 2002.

1960 was het, dat Van Nieuwenhoven plaatsnam achter de uitleenbalie van de bibliotheek van Wollega, in het zuiden van Friesland, om dat eerzame beroep van bibliothecaresse uit te oefenen. „En dan kwam er een man naar je toe die je een week eerder aan een boek had geholpen dat hij nog niet kende. 'Heeft u nog een boek dat erop lijkt? Ik vond het zo leuk', zei de man. Daar werd je echt blij van, dat is het plezier van werken in een bibliotheek. Je helpt mensen met het ontwikkelen van hun interesses, het uitbreiden van hun kennis. Uiteindelijk vrijrijk je op die manier hun leven.”

Van Nieuwenhoven weet natuurlijk ook wel

▲ De bibliotheek in Hoogezand, de 'beste bieb van 2022', is ook een plek waar mensen allerlei vaardigheden kunnen bijspijkeren.

FOTO: CORNÉ SPANDEANS

dere tijd' was als nu. Dat de ontleding hard heeft toegeslagen, en dat een ruimte met alleen maar papieren boeken niet meer aansluit bij de beleveringswereld van veel Nederlanders. „Maar die functie van bibliotheken is niet verdwenen, en informatie kan nu op zoveel manieren worden toegankelijk gemaakt.”

thuis niet zomaar aan kunnen komen, die is niet veranderd. Het is goed dat het kabinet erkent dat er in het recente verleden te veel bibliotheken zijn wegbezuinigd.”

Even wat feiten op een rijtje. Het aantal openbare bibliotheken daalde van ruim 200 in 2007 tot 137 vorig jaar, blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Het aantal boeken dat die biebs gezamenlijk in collectie hadden, nam in die jaren ook sterk af: van ruim 31 miljoen toen tot zo'n 22,5 miljoen nu. En het aantal uitgeleende boeken? Dat daalde in verhouding nog harder, van een kleine 120 miljoen in 2007 tot 53 miljoen in 2022.

Het kost anno 2023 dus steeds meer moeite om Nederlanders uit te leggen waarom boeken en in bredere zin bibliotheken belangrijk zijn. Of Nina Nannini, directeur-bestuurder van de NBD Biblion Groep, die bibliotheken in Nederland ondersteunt, misschien een poging kan wagen? „Nou, bibliotheken hebben niet voor niets een functie die is vastgelegd in de Bibliotheekwet. Ze moeten alle Nederlanders toegang geven tot betrouwbare, openbare informatie, de

eden tot individuele aard

kunnen emanciperen, ontmoeting en debat organiseren, noem maar op. Daarmee staat een bibliotheek echt aan de basis van onze democratie.”

Oké, dat klinkt natuurlijk als een klok. Maar toch, hoe maak je het nu aantrekkelijk voor een groot publiek? En als veel minder mensen blijkbaar de gang naar de bieb maken – het aantal volwassenen dat lid is, halveerde tussen 2007 en 2022 bijna – waarom heeft het kabinet dan toch de ambitie om de bieb terug te brengen in wijken en dorpen?

Antwoord

Als ze ergens het antwoord hebben, dan moet het toch bij de beste bibliotheek van 2022 zijn. Die staat in Hoogezand in Groningen. Hier hebben ze volgens het juryrapport 'een goed evenwicht gevonden tussen collectie en connectie'. Ilona Ebels, manager van alle bibliotheken in de provincie die niet in de stad Groningen staan, zegt dat boeken heus nog heel belangrijk zijn in de bieb in Hoogezand. „Maar als je bij ons binnenkomt, zul je het verschil met vroeger zien. Er is een taalhuis, waar we mensen helpen die laaggeletterd zijn. Een Breinbieb, gericht op mensen met dementie. Er zijn werkplekken voor studenten. Mensen worden geholpen met het bijspijkeren van hun digitale vaardigheden, zodat ze mee kunnen komen in de 21ste-eeuwse maatschappij.”

Kortom, boeken lenen kan in Hoogezand nog steeds. Maar wel op een plek die veel meer functies heeft dan dat, in een groot gebouw waar ook het gemeentehuis, het theater en de muziekschool zijn gehuisvest. Daardoor maakt de bieb volgens Elbers deel uit van het kloppende hart van het stadje. „En dat helpt.”

Het zal Jeltje van Nieuwenhoven als muziek in de oren klinken. Vorrut, voor de gelegenheid wil ze nog best even in haar oude rol kruipen. Wat is haar boekentip voor lezend Nederland? „Ik ben op dit moment ontzettend aan het genieten van *Omringd door water*, een boek over de geschiedenis van de 25 Nederlandse eilanden. Een prachtig dik boek, zo rijk

VELP

Speluitleen voor ouderen in Velp

Memory, gezelschapsspellen en knikkercompetities. Vrijwel alle spellen zijn te leen bij de speluitleen voor ouderen in Velp. De spellen hebben vooral als doel om samen te werken en zijn minder gericht op competitie. Tijdens 'Breek de Week', op 18 oktober, kunnen bezoekers kennismaken met het spelateriaal in Bibliotheek Velp. Tussen 10.30 en 12.00 uur kunnen ze de spellen uitproberen. De toegang is gratis.

RENKUM

Goed voorbereid naar de stembus

Bibliotheek Veluwezoom houdt op woensdag 15 november een gratis verkiezingsbijeenkomst in het kader van de Tweede Kamerverkiezingen. Bezoekers krijgen informatie over de verkiezingen en kunnen vragen stellen. De bijeenkomst is tussen 14.00 en 16.00 uur bij het Huis van Renkum. Meer informatie op bibliotheekveluwezoon.nl/verkiezingen.

VELP

Bijeenkomst over de verkiezingen

Bibliotheek Velp aan Den Heuvel 32 houdt in verband met de verkiezingen op woensdag 15 november de verkiezingsbijeenkomst 'goed voorbereid naar de stembus'. Tijdens deze bijeenkomst komen vragen aan bod als 'wat doet de Tweede Kamer?', 'waar gaan de verkiezingen over?' en 'hoe werkt stemmen?'. Burgemeester Carol van Eert is te gast. De verkiezingsbijeenkomst is van 14.00 tot 16.00 uur en gratis te bezoeken. Meer op bibliotheekveluwezoon.nl.

Organisatie en bedrijfsvoering

Organisatorische ontwikkeling

In 2023 zijn de Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RIQQ organisatorisch samengevoegd. We formuleerden samen een nieuwe missie, visie en kernwaarden, een nieuwe organisatiestructuur, een nieuw meerjarenbeleid en een nieuwe naam. Onze provinciale ondersteuningsinstelling voor bibliotheken, Rijnbrink, ondersteunde ons bij ons fusietraject en de ontwikkeling van ons meerjarenbeleidsplan. Daarbij is ook meegenomen wat er nodig is om het meerjarenbeleid te realiseren en waar het fundament van onze organisatie steviger moet worden. Als we meer willen gaan samenwerken en programmeren met organisaties en inwoners en ons bereik willen vergroten, vraagt dat iets van ons. Dat is een intensieve, deels andere werkwijze dan we gewend zijn. Jaren van bezuinigingen hebben onze organisatie bovendien kwetsbaar gemaakt. In onze vestigingen is de formatie te krap om onze inwoners optimaal te kunnen bedienen en om in te kunnen spelen op de steeds diverse en complexere (maatschappelijke) vragen die op ons afkomen. Soms is expertise maar bij één persoon belegd, en gaat die verloren als deze persoon zou vertrekken. Onze fusie lost deze kwetsbaarheid niet volledig op. De komende jaren is daarom een versteviging van de organisatie nodig en moet expertise breder belegd worden binnen de organisatie. Daarnaast weten we dat er op organisatorisch vlak veel aandacht nodig gaat zijn om de ambities uit het meerjarenbeleid te realiseren en dat we moeten investeren in onze huisvesting, ICT en facilitaire zaken. Ook is er scholing nodig, en - omdat we relatief veel nieuwe leidinggevendenden hebben - zal leiderschapsontwikkeling nodig zijn. In 2023 zijn hierin eerste stappen gezet. In 2024 zal dit verder vorm krijgen.

Scholing, ontwikkelen, doorgroeien

Onze medewerkers beschikken over veel expertise en competenties. De Zoomerij biedt medewerkers de ruimte om zich te ontwikkelen. Scholing voegt kennis en kwaliteit toe aan onze organisatie, waardoor we beter in staat zijn om onze maatschappelijke doelen te realiseren. Het biedt medewerkers ook doorgroeimogelijkheden. We zien scholing als onderdeel van goed en aantrekkelijk werkgeverschap. In ons jaarlijkse scholingsplan nemen we ruimte op voor functionele scholing (trainingen die nodig zijn voor onze bedrijfsvoering, ARBO-gerelateerde zaken en train-

ningen die medewerkers nodig hebben om goed en veilig te kunnen werken), specifieke scholing (scholing die nodig is om vakinhoudelijke kennis op te doen en/of om deze actueel te houden) en individuele scholing. In 2023 volgden diverse medewerkers cursussen en scholing en bezochten we met alle medewerkers samen collega-instellingen die net als de Zoomerij bibliotheekwerk met kunst en cultuur aanbieden.

Huisvesting

In 2023 speelden er meerdere huisvestingsvraagstukken. Samen met de gemeente Renkum onderzochten we de haalbaarheid van verhuizen van de Zoomerij Oosterbeek naar het gemeentehuis, dat aan de overkant van de straat ligt. Onze conclusie was dat het inhoudelijk en financieel niet haalbaar was. Toen duidelijk was dat we voorlopig in het gebouw in Oosterbeek zullen blijven, maakten we afspraken met de provincie Gelderland om een energiescan uit te voeren, om te kijken of we het gebouw, dat ons eigendom is, verder kunnen verduurzamen. Langetermijninvesteringen zijn hiervoor noodzakelijk.

Met MFC Doelum en de gemeente Renkum voerden we een inpassingsstudie uit om te kijken of de bibliotheek in Renkum-dorp verhuisd kan worden naar Doelum. We zien in MFC Doelum een locatie waar publieksgroepen samenkomen die voor ons van belang zijn en waar maatschappelijke partners als scholen, sportverenigingen en buitenschoolse opvang gehuisvest of in de buurt zijn. Jong en oud komt hier samen. De Zoomerij wil haar activiteiten steeds meer samen met partners en inwoners vormgeven. Door te verhuizen naar MFC Doelum, samen te werken met partners en gebruik te maken van de ruimtes die daar zijn, verwachten we ons bereik en maatschappelijke betekenis voor de inwoners van Renkum niet alleen te kunnen behouden, maar ook te kunnen versterken. In 2024 verwachten we uitsluitend te kunnen geven over de haalbaarheid hiervan. Het huidige huurcontract in Renkum loopt af in augustus 2026.

Op onze vestiging in Dieren hebben we Filmhuis Dieren mogen verwelkomen als nieuwe huisgenoot. Hierdoor worden we steeds meer een cultureel centrum. Er zijn plannen gemaakt om een uitschuifbare tribune te realiseren, zowel voor filmbezoekers als voor andere voorstellingen. De verwachting is dat dit in 2024 gerealiseerd wordt.

Voor onze locatie in Velp kregen we in 2023 goed bericht. De gezamenlijke aanvraag van de gemeenten Rozendaal en Rheden voor eenmalige extra financiering om de Zoomerij Velp te versterken, was gehonoreerd. Dat geeft mogelijkheden om te investeren in de locatie, waaronder het verruimen van de openingstijden in 2024. Daarnaast bespraken we met de Speeltheek in Velp de mogelijkheid om hun organisatie te verhuizen naar onze locatie. In 2024 verwachten we daar meer helderheid over.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht werd in 2023 gevormd door:

- Paul van Roosmalen (lid en voorzitter). Interim bestuurder Laurentius te Breda. Nevenfunctie: Lid van de RvC van SallandWonen te Raalte.
 - Rob Hulstein. Directeur Speciaal Basisonderwijs Stichting PPO De Link Wageningen. Nevenfuncties: Voorzitter muziekvereniging Big Band Bommel en Bestuurslid Stichting Muziekgezelschappen Bommel
 - Maarten Mookhoek. Principal consultant bij Improven BV. Nevenfunctie: penningmeester van de Bomenstichting.
 - Frits van Aggelen. Consultant/sparringpartner bestuurders/directeuren via Agnes en Partners VoF. Nevenfuncties: lid Adviesraad Sociaal Domein gemeente Rheden/Rozendaal, mentor vluchteling studenten U.A.F.
 - Leonore Das. Organisatieadviseur Berenschot BV. Nevenfunctie: penningmeester Diva Dichtbij te Wehl.
- Doeko Pinxt is directeur-bestuurder van de Zoomerij
Nevenfunctie: secretaris Stichting Cultuur in Renkum

Personeelsvertegenwoordiging

Binnen de Zoomerij is een personeelsvertegenwoordiging (PvT) actief. Zes keer per jaar overleggen directeur en PvT over financiële, beleidsmatige en personele ontwikkelingen binnen de organisatie. De PvT heeft dezelfde bevoegdheden als een Ondernemingsraad. Omdat het aantal medewerkers van de Zoomerij groeit, zal de PvT in 2024 plaatsmaken voor een Ondernemingsraad (OR). Daarnaast heeft de Zoomerij een externe vertrouwenspersoon, met wie medewerkers kunnen overleggen als zij ongewenst gedrag ervaren

Vrijwillige medewerkers

Met de inzet van vrijwilligers vergroten we de betrokkenheid van inwoners bij onze organisatie. We hebben ongeveer 160 vrijwilligers. Zij doen actief mee in de samenleving en zorgen ervoor dat ook anderen mee kunnen (blijven) doen. Zij lezen voor in de Zoomerij, op kinderdagverblijven en peuterspeelzalen, ondersteunen bij taallessen en cursussen over de digitale overheid, brengen boeken bij mensen die zelf niet naar de Zoomerij kunnen komen, helpen bij de programmering in openluchttheater De Pinkenberg, etc. Door in verbinding met partners en bewoners activiteiten te ontwikkelen, verwachten we meer vrijwillige medewerkers een waardevolle plek te kunnen geven in onze organisatie.

Op de 'Dag van de vrijwilliger' organiseerden we een feestelijke bijeenkomst met een buffet, een voorstelling en een presentje, om onze dank en waardering te uiten. We presenteerden hier ook ons nieuwe logo.

Codes

Governance Code Cultuur

We onderschrijven en hanteren de Governance Code Cultuur. Goed bestuur, adequaat toezicht en transparantie zijn belangrijk voor het maatschappelijk verantwoord functioneren van professionele, culturele organisaties. Deze landelijke code is een instrument dat aanstuurt op goed bestuur, op continuïteit van de organisatie en op vertrouwen die de culturele sector (daarmee) geniet in de Nederlandse samenleving.

Code Diversiteit en Inclusie

In het verlengde van de Governance Code Cultuur ligt de Code Diversiteit en Inclusie. Het doel van deze code is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Dit betekent onder meer dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: voor bewoners, maker, producent, werknemers en leden van de Raad van Toezicht. Dit vergroot onze toegankelijkheid voor alle groepen in de samenleving, wat een van onze doelen is. Bij onze organisatie werken relatief veel vrouwen. In 2023 steeg het aantal mannelijke medewerkers en namen we meer jongere medewerkers in dienst. Dit draagt bij aan een grotere diversiteit van onze organisatie.

Fair Practice Code

De Fair Practice Code biedt een kader om duurzaam, eerlijk en transparant ondernemen en werken voor iedereen in de culturele en creatieve sector mogelijk te maken. Dit betekent bijvoorbeeld dat wij kunstenaars en zzp'ers naar behoren honoreren en niet meegaan in de soms stilzwijgende verwachting dat 'kunstenaars het ook wel voor wat minder kunnen doen'. De code biedt een kader om eerlijke betaling van werk in de culturele en creatieve sector te ondersteunen. Wij passen de code toe in de praktijk.

Duurzaamheid

We willen dat onze werkzaamheden bijdragen aan een gezonde aarde, voor nu en voor de toekomst. We zijn ons bewust van onze voetafdruk en proberen die nadrukkelijk klein te houden. We dragen bij aan de internationale en Nederlandse doelstellingen om te komen tot CO₂-reductie. Op het gebied van bedrijfsvoering zetten we daar in 2023 belangrijke stappen in. De energie die wij zelf inkopen bestaat volledig uit groene energie. We kiezen bij voorkeur voor biologische en/of lokale producten en bij het afsluiten van nieuwe contracten met leveranciers kiezen we bij voorkeur de meest duurzame optie.

► Velpse fotografe Tony Docekal krijgt prijs voor aanstormend talent

Fascinatie voor rauwe randjes en smoezelige motels

Tony Docekal uit Velp liet zangeres Anouk door een ingetikt ruitje klimmen, zette de Amerikaanse Lyric achter een bord bonen en vroeg nomaden naar hun muzieksmaak. Na de Zilveren Camera krijgt de fotografe uit Velp vandaag de Burgemeester De Bruinprijs.

Suzanne de Winter
Arnhem/Velp

T e verlegen om naar de bakker te gaan of om de telefoon op te nemen, maar wel geïnteresseerd in alles en iedereen. Hoe kom je dan dichterbij? Op haar achtste vroeg en kreeg Tony Docekal, opgegroeid in Arnhem en Velp, een fotocamera.

Gewoon zo'n 'simpel rolletjesding', maar daarmee durfde ze in de Albert Heijn wel de vakken-vullers aan te spreken die ze zo interessant vond, vertelt de 31-jarige fotografe. „Met een camera vond ik het minder eng om de wereld in te gaan en naar mensen te kijken.“

Anouk Die verlegenheid is ze kwijt. In 2021 won Docekal de Zilveren Camera met een foto van Skid Row, geïnteresseerd in alles en iedereen. Hoe kom je dan dichterbij? Op haar achtste vroeg en kreeg Tony Docekal, opgegroeid in Arnhem en Velp, een fotocamera.

VELP Breek de Week in kerstsfere

De Bibliotheek Velp biedt 20 december een feestelijke Breek de Week met kerstverhalen, pianomuziek van Maurice van Eijk, en lekkernijen. Ernest van der Kwast, Iris Boter, Toon Tellegen en Henry van Dyke brengen verhalen. Geniet van bekende kerstnummers om mee te zingen. Bezoekers zorgen voor taarten, koffie en thee. De maandelijkse Breek de Week is op elke derde woensdagochtend, van 10.30 tot 12.00 uur. Toegang is gratis. Het volledige programma staat op bibliotheekveluwezoom.nl.

een aanmoedigingsprijs voor jonge kunstenaars en zondag is de opening van haar expositie *The Living Road* in Art Gallery O-68 in Velp.

DIEREN

Kerstfestival voor de hele familie

Tante Pollewoop Events heeft het Familie Kerstfestival georganiseerd. Tijdens dit festival kunnen bezoekers tussen 10.00 en 16.00 uur luisteren naar de verhalen van verteller Abe van der Veen. Ook laat Iris Vooy's bezoekers zien hoe je kerstbeestjes kunt haken. Daarnaast wordt er voorgelezen door vrijwilligers uit de bibliotheek. Het festival is zaterdag 16 december aan het Ericplein 5 in Dieren. Meer informatie is te vinden op bibliotheekveluwezoom.nl.

De persfoto's die ze van Anouk gemaakt heeft in die oude trailer zijn echte 'Tony-foto's' geworden, zegt ze tevreden. Nee, ze kende de zangeres niet persoonlijk. „Ze kwam naar me toe en zei: ik vind je werk vet en ik wil ook graag zo iets.“

Wat is dat dan? Docekal houdt van 'een beetje afstands, donker en smoezelig' en ze hoopt dat haar foto's je laten nadenken: „Wat is hier gebeurd? Hoe komt iemand daar terecht?“

Nadenken, dat heb je met kunst, maar je hoeft niet te

De 31-jarige Tony Docekal

FOTO: JANNIK DOKTORIK

► Een van de foto's van de expositie in Velp. FOTO: TONY DOCEKAL

schrikken: er zijn geen goede of foute antwoorden, benadrukt de fotografe. Maar als we op een foto een kapot tentje zien, littekens op een rug, vervult haar of een bord bonen, dan nemen we opgelucht en snel steeds dezelfde afslag: „Dat zijn de anderen.“

„Die anderen“ is Docekal overall gaan opzoeken, onder meer in Arizona en Californië. Deze Amerikaanse staten worden veteleerd

DIEREN

Kinderen maken boombladmannetjes

Deze kerstvakantie kunnen kinderen in de Bibliotheek Dieren aan de slag met een workshop boombladmannetjes maken. De kinderen worden begeleid door Annemarie van Ulden. Deelnemen aan de workshop kan 6 januari van 13.00 tot 14.00 uur of van 14.30 tot 15.30 uur. Deelname bedraagt 3,50 euro. Aanmelden kan via 0313-415476 of op bibliotheekveluwezoom.nl/agenda. Hier staat ook extra informatie.

als we ons focussen. Ik zoek dus o Die zijn er, want lemaal met ding In Tuscon, een kwam ze de 9-jar die in een oude s en van haar moed krijgt. De blonde staalblauwe ogen bonen, is de foto: uitnodiging voor Docekal. „Ze zi ze wonen niet ge bus. De moeder v haar eigen moedi uitgezet. Ze wille zitten wat niet v worden, zoals ee len hun vrijheid! Lyric en veel a den gewonden. D ric vertelde dat h later een huis vl pingen en tien v gaan kloden als d lief. Met Dr Marti wijde broeken en

daklozen of van anderen die buiten de gebaande paden leven, maar ik kan je met mijn foto's wel vertellen wat mijn ervaring met hen was.“

Bruidsjurk

Neem haar prijswinnende foto van Chad, een man in een zachtroze bruidsjurk onder een spijkerjasje. „Hij woonde in Los Angeles in een tent en 's nachts waren al zijn spullen gestolen. De dief had die bruidsjurk achtergelaten en hij had dat jasje nog.“

Chad bleek echter het type dat zo'n jurk dan aantrekt en denkt: schijt, ik maak er wat van. Hij had weliswaar niet veel keuze, maar: „Hij liep wel te shimen daar.“

En dat zegt volgens de fotografe meer over hem en de anderen op die plek dan dat ze dakloos zijn. „Maar die verhalen horen we niet

Gerrit van Middelkoop uit Velp staat te genieten van de optocht, die hij in meerdere opzichten als historisch beschouwt. „Zo'n historisch gebeurtenis in zo'n historische baan. Wie hierbij is, vergeet dit nooit meer“, zegt de kunstenaar. „Die elkaar passerende optochten is een geweldige vondst.“

Van Middelkoop heeft het vervangend gemeentehuis ontworpen. „Omdat het gemeentehuis is afgebroken, hebben we een mo-

biel gemeentehuis dat overal kan worden ingezet“, legt hij uit. „Het heeft een podium, dus is het tegelijk een mobiel theater.“

Het huisje doet door de vorm en het rode dak denken aan een paddenstoel. „Een paddenstoel heeft ondergrondse draden. De zeven dorpen zijn daardoor verbonden“, licht Van Middelkoop de symboliek ervan toe. „Dit gemeentehuis komt als vrucht hieruit voort.“

In de optocht is een promi-

► Bevolking loopt massaal uit voor start van de

festiviteiten rond het 450-jarig bestaan

Rheden trapt op grootse wijze af

De gemeente Rheden viert haar 450-jarig bestaan. Gisteren was de officiële opening van het jubileumjaar, met historische optocht en festival.

Marc Nickel
De Steeg/Ellecom

S oepel bewegen de als magisch historische figuren verklede dansers over de Middachterallee. Wachters zwaaien met hun rode vaandels, een draak tussen hen trekt een kar voort. Een bonte stoet met historische wagens, middeleeuws uitgedoste mensen, muziekbands en verenigingen volgt hen. Uit de richting van De Steeg komt een andere vrolijke stoet de groep tegemoet. Halverwege de Middachterallee passeren de twee optochten elkaar. Publiek applausseert, joelt en maakt foto's en filmpjes van het tafereel.

De gemeente Rheden viert dit jaar haar 450-jarig jubileum. Op zondag is het startschot van de festiviteiten, met de historische optocht en aansluitend een festival met muziekpodia. Honderden mensen uit de gemeente lopen uit.

Gerrit van Middelkoop uit Velp staat te genieten van de optocht, die hij in meerdere opzichten als historisch beschouwt. „Zo'n historisch gebeurtenis in zo'n historische baan. Wie hierbij is, vergeet dit nooit meer“, zegt de kunstenaar. „Die elkaar passerende optochten is een geweldige vondst.“

Van Middelkoop heeft het vervangend gemeentehuis ontworpen. „Omdat het gemeentehuis is afgebroken, hebben we een mo-

► Heel veel publiek langs de Middachterallee. FOTO: DIRK VAN THULLENHART

biel gemeentehuis dat overal kan worden ingezet“, legt hij uit. „Het heeft een podium, dus is het tegelijk een mobiel theater.“

Het huisje doet door de vorm en het rode dak denken aan een paddenstoel. „Een paddenstoel heeft ondergrondse draden. De zeven dorpen zijn daardoor verbonden“, licht Van Middelkoop de symboliek ervan toe. „Dit gemeentehuis komt als vrucht hieruit voort.“

In de optocht is een promi-

nente rol weggelegd voor een historische kist. Het verhaal erachter is dat deze zou zijn opgegraven op de plek waar het gemeentehuis is afgebroken. „Erin zaten onder meer de eerste ambketen, dorpswijzers en het ontwerp voor het eerste gemeentehuis.“

Op de kist prijken de initialen D.E.R. „Die staan voor Dids Elspa Révillas“, vertelt Van Middelkoop. „Het verhaal is dat dit Spaanse personage in 1573 de spullen in deze kist heeft gestopt

en een belangrijke rol heeft gespeeld bij het ontstaan van de gemeente Rheden.“

De kist wordt op een kar voortgetrokken door de magisch historische dansers van Dabé bewegingstheater. „Leuk om mee te doen, ik zie allerlei bekende mensen langs de kant“, zegt de als oranje-rode draak uitgedoste Jemijn de Croo (32) uit Dieren.

De Croo speelt in juli dit jaar mee in een toneelstuk over Mooi-Ann van Velp, dat deel uitmaakt

► Inwoners van de gemeente Rheden hadden zich gehuld in prachtige kostuums.

► De voddenvrouw liep ook mee in de optocht.

van 450 jaar Rheden. „We spelen die sage, dus is het leuk om ook bij de opening mee te doen“, zegt ze.

In de stoet lopen ook voddenvrouw Connie den Haan en kargadoor Wierze Landman uit De Steeg mee. „Een kargadoor hielp onder andere mensen een kar over een brug te krijgen. Leuk om zo'n vergeten beroep onder de aandacht te brengen.“

In de handkar prijken diverse lappen en voddens. „Ik vind het

mooi als het herinneringen bij mensen oproept“, zegt de met een bel luid klinkende Den Haan. „Dit is een mooie kans hiervoor, in onze achtertuin.“

Tijdens de officiële opening vertolkt het koor Concolore een door Marije van Heemskerck en Christan Grotenbreg geïmproviseerd Zeven dorpen volkslied. Het publiek applausseert en trekt naar de muziekpodia op landgoed Avegoor, om daar het feest voort te zetten.

OOSTERBEEK

Renkum wil toch het gemeentehuis gaan renoveren

Het monumentale gemeentehuis in Oosterbeek voldoet al lang niet meer aan de huidige eisen. Het is er te koud of te warm, en het pand is bovendien veel te groot. Daarom ging Renkum op zoek naar andere gebruikers voor haar raadhuis. Nu dat op niets is uitgelopen, wil ze toch renoveren.

„We kunnen niet langer wachten“, zegt burgemeester Agnes Schaap. Marcel Wagener, gemeentesecretaris in Renkum, noemt het gemeentehuis 'een prachtig monumentaal gebouw'. Maar hij geeft gelijk toe dat het niet meer van nu is. „De wetgeving op het gebied van arbo is

erg veranderd. Het gebouw voldoet niet meer aan de moderne eisen.“

Ontmoeten

Omdat er sinds corona veel thuis wordt gewerkt, heeft het gemeentehuis voor de ambtenaren een andere functie gekregen, die van ontmoeten. „Maar in dit gebouw kom je elkaar nauwelijks tegen. Terwijl ik ervan overtuigd ben dat toevallige ontmoetingen voor meer creativiteit zorgen“, zegt Wagener. Hij wil dan ook graag plekken in het raadhuis creëren waar ambtenaren, maar ook inwoners elkaar tegenkomen.

Er wordt als sinds 2017 in Ren-

“ Wonen in het gemeentehuis bleek te duur. Het gebouw leent zich er niet voor

– Agnes Schaap, burgemeester

kum nagedacht over wat te doen met het verouderde gemeentehuis. Aanvankelijk wilde de gemeente verhuizen naar een nieuw te bouwen raadhuis op een andere locatie. „Uiteindelijk heeft de gemeenteraad besloten om hier te blijven“, zegt Schaap. Een deel van het ge-

meentehuis zou een andere bestemming krijgen. Met op de begane grond de bibliotheek en horeca en in een van de vleugels sociale huurwoningen. „Maar wonen in het gemeentehuis bleek te duur. Het gebouw leent er zich niet voor“, zegt Schaap. „Omdat er geen buitenruimte mogelijk is.“

Geen meerwaarde

Met de bibliotheek heeft de gemeente meerdere gesprekken gehad, vertelt Schaap. „Zij hebben nu een prachtig gebouw. Als ze naar het raadhuis zouden verhuizen, dan zouden ze te veel vierkante meters moeten inleveren. Verhuizen heeft voor hen dus geen meer-

waarde“, zegt Schaap. „We moeten op zoek naar nieuwe partners.“

Maar de ambtenaren kunnen daar niet op wachten, meent Wagener. „Er is veel concurrentie op de arbeidsmarkt. Willen we een aantrekkelijke werkgever zijn, dan moeten we goede werkplekken voor hen creëren.“

Schaap wil de politiek daarom vragen in te stemmen met renovatie. Projectleider René Jansen verwacht dan in maart met een nieuw plan te komen. Dan moet ook duidelijk zijn hoeveel miljoenen de renovatie gaat kosten. Jansen denkt dat het raadhuis op zijn vroegst eind 2026 gereed is.

– Suzanne Huibers

Financiën

Gemengd financieel beeld

Onze dienstverlening is essentieel, we hebben ambities, voelen ons gewaardeerd en op termijn is er perspectief. Maar door de extreem stijgende inflatie van de afgelopen jaren en mogelijke bezuinigingen zijn er ook reële, financiële dreigingen voor onze organisatie. We kunnen onze ambities alleen realiseren als daar financiering voor is. In 2023 was ons exploitatieresultaat *min* € 50.000,-. Minder dan begroot, maar feit is wel dat onze exploitatiesubsidie niet toereikend om uitvoering te geven aan onze vijf wettelijke kernfuncties. We vangen dit verlies op door inkomsten uit projectgelden en eenmalige meevallers. Daarnaast waren onze energielasten minder hoog dan begroot.

Gemeenten en de exploitatiesubsidie

Onze belangrijkste financiers zijn en blijven de gemeenten van ons werkgebied. De jaarlijkse exploitatiesubsidie en de doelsubsidies die wij via hen ontvangen, worden echter niet allemaal geïndexeerd. Dat heeft invloed op onze bedrijfsvoering. Door de extreme inflatie van de afgelopen jaren en het uitblijven van compensatie daarvoor, loopt dit nu sterk uit de pas. Als er niet of onvoldoende geïndexeerd wordt, dan kunnen we elk jaar iets minder doen met onze subsidies. Wanneer doelsubsidies verdwijnen, zijn we genoodzaakt om te stoppen met de activiteiten die daardoor gefinancierd worden. De gemeente Rheden verwacht een exploitatietekort voor de komende jaren en de gemeente Renkum heeft het ook niet makkelijk. Het Rijk heeft gemeenten nog geen zekerheid gegeven voor de gemeentelijke financiering, na 2026.

In november 2023 nam de gemeenteraad van Rheden een motie aan, waarin hij het college verzoekt om onder meer met de Zoomerij in overleg te treden om te voorkomen dat de dienstverlening van de Zoomerij tussentijds afgeschaald moet worden. In die zin dat activiteiten, voorzieningen en arbeidscontracten worden beëindigd die in 2025 weer gewenst zijn en daarbij rekening te houden dat de Zoomerij voldoende reserves kan overhouden om financieel gezond te zijn. Daarnaast was er het verzoek om bij de kadernota 2025 (dus in mei 2024) een voorstel te doen om reële indexatie in te voeren op de gesubsidieerde instellingen, desgewenst met meerdere scenario's. De gemeenteraad heeft toen ook een amendement aangenomen, waarin zij voor 2024 €161.000 reserveert voor tekorten binnen de culturele sector. Door het handelen van de gemeenteraad van Rheden, hebben we eind 2023 geen besluiten hoeven te nemen over afschalen van onze activiteiten.

De afhankelijkheid van subsidie van de overheid blijft. We leveren essentiële diensten aan de samenleving, we zorgen dat mensen aansluiting blijven vinden en daardoor mee kunnen blijven doen. Dat mag ook wat kosten. Het is daarom ook goed om te zien dat er niet alleen financiële dreigingen zijn, maar ook dat de overheid extra wil investeren in ons werk. Vanaf 2025 komen er extra structurele rijksmiddelen naar gemeenten om bibliotheken te versterken. Helderheid of die middelen vanuit de gemeenten ook naar ons komen, is er nog niet. Die helderheid is wel van belang voor onze toekomstige exploitatie. In 2024 voeren we hierover verdere gesprekken met de gemeenten in ons werkgebied.

Financiële invloed landelijke ontwikkelingen op het meerjarenbeleid

De wettelijke zorgplicht in 2025 voor gemeenten en provincies voor bibliotheken geeft perspectief. In 2024 wordt dit verder uitgewerkt, waarbij verwacht wordt dat de bibliotheekwet wordt aangepast. Landelijk komen er vanaf 2025, naast de zorgplicht, aanvullende middelen om bibliotheken te versterken. Die middelen wil de Zoomerij inzetten om haar meerjarenbeleid te realiseren. De verwachting is dat het Rijk structurele financiering beschikbaar gaat stellen voor de Bibliotheek op school, om onderwijsachterstanden te verminderen. Dat geeft mogelijkheden om onze ambities op dat vlak waar te maken. Landelijk zien we dat er ook aandacht is voor het belang van cultuureducatie en de amateurkunsten. En dat er hernieuwde aandacht is voor het inzetten van kunst en cultuur binnen andere domeinen. Ook draagt de bibliotheek steeds meer bij aan maatschappelijke opgaven. Dit geeft kansen voor nieuwe subsidiestromen.

1. Drachten [Smallingerland (10)]	102	125	105	118	113	563
2. Katwijk (11)	82	126	102	125	108	548
3. De Nobelaer (-)	128	132	134	126	525	
4. ZHIN Nijverdal (1)	120	72	90	116	116	528
5. Venlo (-)	115	119	68	85	187	519
6. FlevovMeer (7)	104	113	133	15	135	500
7. Hoogeveen (-)	83	129	110	99	117	498
8. Hengelo (5)	122	100	119	22	132	495
9. Veluwezoom (-)	92	122	92	93	92	491
9. Westland (15)	123	108	126	64	70	491

Bieb is back:
tempels van het boek omarmen
nieuwe maatschappelijke rol

Top-20 Best presterende bibliotheken van Nederland						
Op basis van uitleningen per lid, percentage lid, bezoeken per inwoner, deelname aan activiteiten per inwoner en de samenwerking met scholen (bron: gegevenslevering KB 2022, bewerking: M. Dechters/Rijnbrink)						
1. Drachten [Smallingerland (10)]	102	125	105	118	113	563
2. Katwijk (11)	82	126	102	125	108	548
3. De Nobelaer (-)	128	132	134	126	525	
4. ZHIN Nijverdal (1)	120	72	90	116	116	528

Andere inkomsten

Voor projecten en nieuwe activiteiten zien we mogelijkheden om onze derde geldstromen te vergroten. Innovatie en projectontwikkeling heeft een nadrukkelijke plek binnen onze organisatie. In 2023 leidde dit tot financiering vanuit het Fonds voor Cultuurparticipatie, het VSB-Fonds, SPUK-Bieb en het Masterplan Basisvaardigheden), waarmee wij de komende jaren belangrijke investeringen kunnen doen en vernieuwingen kunnen realiseren. Ook op vlakken (verhuur ruimte, horeca-inkomsten, tickets) denken we dat we inkomsten kunnen vergroten. Tegelijkertijd beseffen we dat een groot deel van onze diensten bedoeld zijn voor (kwetsbare) groepen die sociaal-economisch over beperkte financiële middelen beschikken. Als we de hoofdprijs vragen voor deelname aan onze activiteiten, werpen we te veel drempels op. Dan bereiken we hen niet en behalen we onze maatschappelijke doelen niet. Ons ondernemerschap zit daarom veel meer in het ontwikkelen van activiteiten, samen met partners en inwoners. Daarmee vergroten we onze impact niet zozeer in economische zin, maar in maatschappelijke zin.

Toelichting op de balans

Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

De grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat zijn ten opzichte van het voorgaande jaar niet gewijzigd. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. Voor zover niet anders wordt vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze worden gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van afschrijvingen of lagere bedrijfswaarde, rekening houdend met de vermoedelijke gebruiksduur. Ontvangen subsidies voor investeringen worden ten gunste van de verkrijgingsprijs van de investeringen gebracht. Afschrijving van investeringen vindt plaats met ingang van datum ingebruikname. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

grond	nihil
gebouwen	5-7-10-25%
inventaris	5-6,66-10-20%
automatisering	20%

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van voorzieningen voor oninbaarheid. De voorziening wordt bepaald op grond van een individuele beoordeling van de openstaande vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan per balansdatum ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Binnen het eigen vermogen worden na besluit van het bestuur diverse bestemmingsreserves gevormd. Bestemmingsreserves worden gevormd vanuit de resultaatbestemming. Onttrekkingen op de bestemmingsreserves vinden plaats middels rechtstreekse mutaties op het eigen vermogen.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengsten voor de geleverde diensten, subsidie- en overige opbrengsten en de exploitatiekosten. Van de gebruikersinkomsten worden alleen de werkelijke ontvangen bedragen verantwoord, bij de contributies worden de vooruit ontvangen bedragen doorgeschoven naar de periode waar ze betrekking op hebben.

Opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarvan de opbrengsten zijn gedeerd/waarvan het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich betreffende Stichting Bibliotheek Veluwezoom en Cultuurbedrijf RIQQ geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan na balansdatum.

Balans

de Bibliotheek Veluwezoom

per 31 december 2023

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	345.812	394.593
Vlottende activa		
Kortlopende vorderingen en overlopende activa	199.217	74.038
Liquide middelen	815.847	776.490
Activa	1.360.876	1.245.121
Eigen vermogen	689.514	737.372
Langlopende schulden	15.000	30.000
Kortlopende schulden en overlopende passiva	656.362	477.749
Passiva	1.360.876	1.245.121

Balans

Cultuurbedrijf RIQQ

per 29 december 2023

	29-12-2023	31-12-2022
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	5.095	8.818
Vlottende activa		
Kortlopende vorderingen en overlopende activa	17.029	35.899
Liquide middelen	416.493	220.300
Activa	438.617	265.017
Eigen vermogen	69.661	82.892
Kortlopende schulden en overlopende passiva	368.956	182.125
Passiva	438.617	265.017

Rekening van baten en lasten

de Bibliotheek Veluwezoom

2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Baten			
Inkomsten gebruikers	308.701	301.500	300.893
Specifieke dienstverlening	264.643	101.500	167.589
Exploitatiesubsidies gemeenten	1.777.816	1.778.129	1.726.339
Projectbaten	556.498	263.608	347.817
	2.907.658	2.444.737	2.542.638
Lasten			
Bestuur en organisatie	150.432	47.900	64.105
Huisvesting	459.743	480.698	445.984
Personeel	1.730.920	1.383.469	1.536.486
Administratie	106.821	87.250	97.309
Transport	1.741	1.000	1.218
Automatisering	143.300	123.676	116.690
Collectie en media	223.147	252.974	280.363
Specifieke kosten	139.412	67.770	29.435
	2.955.516	2.444.737	2.571.590
Resultaat	-47.858	0	-28.952

Rekening van baten en lasten

Cultuurbedrijf RIQQ

2023: 1 januari t/m 29 december

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Baten			
Exploitatiesubsidies gemeenten	471.098	522.298	506.998
Doelsubsidies	91.871	104.200	40.613
Specifieke dienstverlening	164.951	114.000	85.759
Diverse baten	2.600	-	-
	730.520	740.498	633.370
Lasten			
Bestuur en organisatie	24.668	19.250	40.469
Huisvesting	40.804	47.000	38.765
Personeel	443.681	418.300	350.154
Administratie	21.057	20.300	7.790
Autokosten	3.048	1.000	1.190
Automatisering	11.087	8.200	12.881
Specifieke kosten	199.406	226.000	138.913
	743.751	740.050	590.162
Resultaat	-13.231	448	43.208

